

Rohde Nielsen A/S
Nyhavn 20
1051 København K
CVR nr. 19 68 55 35

Erhverv
J.nr. 2019 - 5426
Tilladelses nr. 865-2019-5426
Ref. TRKVO
Den 16. september 2021

Primærtilladelse til råstofindvinding i fællesområde 574-FA Øst for Læsø

Rohde Nielsen A/S meddeles hermed tilladelse til indvinding af råstoffer i fællesområde 574-FA Øst for Læsø. Tilladelsen gives efter § 20, stk. 2 nr. 2 i lov om råstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 124 af 26. januar 2017 (herefter råstofloven).

Samtidig træffes der afgørelse om, at der ikke skal foretages en miljøkonsekvensvurdering (VVM) af projektet, jf. § 11, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1680 af 17. december 2018 om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen (herefter råstofbekendtgørelsen), jf. § 21 i lov nr. nr. 973 af 25. juni 2020 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Vilkår

Indvinding må kun finde sted inden for det afgrænsede område og på de områdespecifikke vilkår, der fremgår af bilag 3 til denne tilladelse.

I øvrigt skal de til enhver tid gældende generelle vilkår for råstofindvinding følges. Vilkårene fremgår af bilag 4 i råstofbekendtgørelsen.

Indvindingen kan først igangsættes, når tilladelsens og bekendtgørelsens gældende vilkår er opfyldt, og når klagefristen er udløbet.

Tilladelsens varighed

Tilladelsen gælder efter klagefristens udløb fra den 15. oktober 2021 og indtil den maksimale tilladte mængde er opbrugt, dog senest den 14. oktober 2031.

Miljøstyrelsen kan til enhver tid ændre, begrænse eller tilbagekalde en tilladelse meddelt i henhold til råstoflovens § 20, hvis betingelserne i råstoflovens § 24 er opfyldt.

Tilladte indvindingsmængder

Da der er flere, der kan indvinde i området, oplyser Miljøstyrelsen størrelsen af den indvundne mængde og restmængde i området.

Hvis området bliver omfattet af krav om hyppigere indberetning af indvundne mængder, se under nedenstående afsnit om indberetning af data, sender Miljøstyrelsen efter behov oplysninger om den tilbageværende tilladte mængde til de berørte tilladelsesindehavere.

Miljøstyrelsen vil meddele, når styrelsen har fået indberetninger, der viser, at den samlede eller årlige tilladte mængde i området er indvundet.

Indberetning af indvindingsdata

Tilladelsesindehaver skal efter indvinding indberette oplysninger om indvindingen til Miljøstyrelsen. Indberetningerne skal følge de krav om format og tidsfrist som fremgår af § 52 i råstofbekendtgørelsen.

Indberetninger vedrørende pågældende tilladelse til fællesområder 574-FA Øst for Læsø skal ske med angivet tilladelsesnummer: **865-2019-5426**

Oplysning om mængde af indvundne råstoffer danner bl.a. grundlag for Miljøstyrelsens opgørelse af den indvundne mængde i området, og opkrævning af vederlag i henhold til råstoflovens § 22 a og kapitel 10 i råstofbekendtgørelsen.

Miljøstyrelsen kan i henhold til § 41 i råstofbekendtgørelsen træffe afgørelse om, at indvundne mængder i et fællesområde skal indberettes hyppigere end det, der er fastsat i § 52.

Tilladelsesindehaver skal give meddelelse til Miljøstyrelsen, hvis tilladelsesindehaveren agter, inden for de næste tre måneder, at indvinde mere end 50 % af den mængde, som i henhold til de oplysninger, der er offentliggjort af Miljøstyrelsen eller meddelt tilladelsesindehaveren, er tilbage af den maksimale samlede eller årlige tilladte mængde i et fællesområde, jf. § 42, stk. 1, i råstofbekendtgørelsen.

En tilladelsesindehaver skal straks give Miljøstyrelsen meddelelse herom, hvis den pågældende har indvundet hele den mængde, som i henhold til de oplysninger, der er offentliggjort af Miljøstyrelsen eller meddelt tilladelsesindehaveren, er tilbage af den maksimale samlede eller årlige indvindingsmængde i et fællesområde, jf. § 42, stk. 2, i råstofbekendtgørelsen

Vederlag

Der skal betales vederlag for indvinding af råstoffer fra havbunden, jf. råstoflovens § 22 a, stk. 2, og kapitel 10 i råstofbekendtgørelsen.

For nærværende tilladelse skal der i 2021 betales 6,75 kr. pr. indvunden m³, jf. råstoflovens § 22 a, stk. 2.

Vederlagssatsen indeksreguleres en gang årligt med virkning fra 1. januar på baggrund af oplysninger fra Danmarks Statistik om den procentvise ændring i nettoprisindekset for januar måned imellem de to forudgående år, jf. råstofbekendtgørelsens § 61.

De indeksregulerede vederlagssatser offentliggøres på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Sagens grundlag

Rohde Nielsen A/S ønsker det tidligere auktionsområde 574-FA Øst for Læsø omlagt til fællesområde. I den forbindelse har Miljøstyrelsen anmodet Rohde Nielsen A/S om at udarbejde en fornyet Fase IIB miljøvurdering, der lever op til gældende lovgivning.

Til grund for sagen ligger:

- Ansøgning om tilladelse til at det eksisterende auktionsområde 574-FA Øst for Læsø, udlægges til fællesområde, af 9. februar 2018 og opdateret den 5. november 2020.
- Miljøvurdering: ” 574-FA Øst for Læsø, Fase IIB miljøvurdering for indvinding”, udformet af Rambøll 10. september 2018
- VVM-screening for 574- FA Øst for Læsø, udformet af Rambøll den 30. oktober 2018.
- Efterforskningsrapport udarbejdet af GEUS fra 2012, som af konsulenter er vurderet at leve op til nuværende krav.
- Biologisk kortlægning af interesseområder fra 2012, undersøgelser foretaget af Rambøll, som ligeledes er vurderet at afspejle nutidige forhold i området.
- Notat af 21. juni 2018 ”Yderligere indvinding i råstofområder Øst for Læsø og Vejsnæs Flak”, samt Notat af 21. marts 2018 ”omlægning af auktionsområder Øst for Læsø og Vejsnæs Flak om til Fællesområder”, hvori det vurderes, hvilke opdateringer den reviderede miljøvurdering skal indeholde, og jf. råstofbekendtgørelsens § 9 begrundes, at tidligere feltundersøgelser fortsat kan danne grundlag for sagen.
- Slots- og Kulturstyrelsens afgørelse om marinarkæologisk forundersøgelse ifm. råstofindvinding i 574-FA Øst for Læsø, fra den 9. april 2021.
- Slots- og Kulturstyrelsens afgørelse om frigivelse af areal i forbindelse med marinarkæologisk forundersøgelse, fra den 10. august 2021.

Formål

Indvinding af fint og groft sand for at sikre råstoffer der kan anvendes som beredskabsmængde, der står til rådighed for opfyldnings- og kystsikringsopgaver, som skal udføres i en afstand fra indvindingsområdet, hvor det er økonomisk forsvarligt. Rohde Nielsen A/S beskriver, at det efter deres erfaringer er vigtigt at have beredskabsmængder til rådighed for den pågældende type af leverancer, hvor det kræves, at ansøger inden for en kort tidsfrist kan give tilbud på levering af fyldsand.

Indvindingsområdet

Det ansøgte indvindingsområde 574-FA Øst for Læsø, har et areal på 16,04 km² og ligger øst for Læsø, ca. 2 km fra nærmeste kyst. Ansøgningsområdet inkluderer ikke overgangsområde 574-A Læsø Nordøst. Påvirkningszonen overlapper med en klapplads beliggende nordøst for ansøgningsområdet. Derudover er der beliggende to søkabler med tilhørende 250 m sikkerhedszone, som passerer gennem ansøgningsområdet.

Området har tidligere været udlagt som auktionsområde i 2013 med eneret til indvinding af en årlig råstofmængde på 250.000 m³ svarende til en total indvindingsmængde på 1.250.000 m³ over en femårig periode. Den reelle indvinding har ifølge ansøgningsmaterialet været på 156.400 m³ fordelt på to indvindingsperioder i 2016 (99.000 m³) og 2017 (57.400 m³).

Områdefgrænsningen til indvindingsområdet 574-FA Øst for Læsø, blev beskåret ved tidligere tilladelse til auktionsområde, således at den udlagte klappads ikke skulle indgå i tilladelsesområdet, samt at områdets vestlige grænse mod Læsø nu ligger udenfor 6 m-dybekurven.

Ansøger har på baggrund af Slots- og Kulturstyrelsens afgørelse fra den 9. april 2021, foretaget nye geofysiske undersøgelser. Resultaterne herfra viser, at dybdeintervallet i ansøgningsområdet varierer mellem ca. 6,5 m til 35 m.

Ressourcen

Det forventes, at ansøger vil indvinde mellemkornet sand med indslag af fint og groft sand, betegnet som ressource 2 i miljøvurderingen. Ressourcen ligger tilgængelig som et lag med en maksimal tykkelse på 6-8 m. Ressourcen nord for kabeltraceerne (se afsnit om infrastrukturanlæg) har en mægtighed på 15 mio. m³, mens ressourcen i hele området har en samlet mængde på 26 mio. m³.

Under denne ressource ligger ressource 1, som udgør størstedelen af råstofressourcen i området med en volumen på omkring 80 mio. m³. Ressource 1, udgøres af fint til mellemkornet sand og laget har en maksimal tykkelse på 20 m.

Indvindingsaktiviteten

Rohde Nielsen søger om en indvindingsmængde på 1 mio. m³ over en 10-årig periode, uden en årlig mængdebegrænsning. Denne mængde er bekræftet af ansøgers konsulent. Der søges udelukkende om at indvinde med slæbesugning og miljøvurderingen er udelukkende baseret på indvinding med denne metode.

Miljøvurderingen

Fase IIB miljøvurderingen er udarbejdet på baggrund af en indvindingsmængde på op til 1 mio. m³ over en 10-årig periode uden en årlig mængdebegrænsning. Det fremgår af metodeafsnittet i rapporten, at miljøvurderingen er foretaget på et scenarie, hvor den totale mængde (1 mio. m³) indvindes i en sammenhængende periode på 5-6 måneder.

Det fremgår af miljøvurderingen, at den eksisterende biologiske kortlægning (fra 2012) fortsat afspejler de aktuelle forhold for området, som vurderet i notatet om yderligere indvinding i området, som også ligger til grund for sagen.

Nedenfor refereres de overordnede vurderinger foretaget i miljøvurderingen.

Geologi

Indvindingsaktiviteterne medfører at de gennemsnitlige 25 cm sandlag fjernes. Ifølge miljøvurdering vil dette ikke være medvirkende til en påvirkning på de geologiske forhold i eller udenfor ansøgningsområdet. Det vurderes ligeledes i

miljøvurdering, at den naturlige sandtransport øst om Læsø ikke påvirkes (se afsnit om kystmorfologi).

Bathymetri

Miljøvurderingen beskriver, at vanddybden i efterforskningsområdet blev målt i forbindelse med kortlægningen i 2012, og varierer mellem ca. 2-38 m. Dybdekort udarbejdet i forbindelse med de nye geofysiske målinger, fortaget i forbindelse med Slots- og Kulturstyrelsens afgørelse om marinarkæologiske forundersøgelser, viser at dybden i ansøgningsområdet varierer mellem ca. 6,5-35 m. De dybeste områder ligger i områdets nordlige og vestlige del.

Det vurdering i miljøvurderingen, at den gennemsnitlige maksimale havbundsænkning, ved indvinding af 1 mio. m³, er 25 cm. Ifølge miljøvurderingen er det medregnet, at der ikke indvindes omkring eksisterende kabler og vrage. Påvirkningen vurderes at være lokal, men langvarig. Det vurderes i miljøvurderingen, at slæbesporerne vil være udvisket og bathymetrien retableret i løbet af 5-10 år, da der er en dynamisk sandtransport i ansøgningsområdet. Vurdering i miljøvurderingen er, at påvirkningen vil være ubetydelig inden for ansøgningsområdet, mens det vurderes at der ikke vil være nogen påvirkning på bathymetrien i påvirkningszonen og de øvrige omgivelser.

Strøm- og bundforhold

Bundforholdene blev kortlagt i 2012 med side-scan sonar og ROV-optagelser. Der forekommer udelukkende substrattype 1, sand, i indvindingsområdet. Substrattype 2, sand, grus og småsten, er udelukkende kortlagt i påvirkningszonen i et mindre område på 0,59 km² svarende til 1,6 % af påvirkningszonen. Det vurderes i miljøvurderingen, at indvindingsaktiviteterne vil forsage en lokal forstyrrelse af havbunden, og at der ikke vil ske ændringer i substrattypen efter endt indvinding.

Det beskrives i miljøvurderingen, at strømhastigheden forventes at falde i ansøgningsområdet. Påvirkninger på strømhastigheden vurderes dog at være lokale, kortvarige og af mindre intensitet, da bundforholdene ikke ændres betydeligt. I takt med at der sker naturlig aflejring af sand i området, forventes det at strømhastigheden gradvist vil stige til udgangspunktet efter indvindingens ophør. Samlet set vurderes det i miljøvurderingen, at påvirkningen på strømforholdene vil være ubetydelig inden for indvindingsområdet og i påvirkningszonen, og der vurderes ikke at være en påvirkning af strømforholdene udenfor påvirkningszonen.

Sedimentspredning

Sedimentspil behandles, i miljøvurderingen, som en af de mulige påvirkninger ved råstofindvinding. Effekten af sedimentspil er øget turbiditet og reduceret gennemtrængning af lys, hvilket kan hæmme den biologiske produktion. Det beskrives endvidere i miljøvurderingen, at bundfauna og -vegetation kan blive påvirket ved aflejring af sediment, samt at fisk kan forstyrres midlertidigt af sedimentfanen og kan miste potentielle fourageringsområder, indtil genkolonisering af bundsamfundet i området har fundet sted.

Miljøvurderingen refererer til forskellige undersøgelser og modelleringer som viser, at sedimentspildet er begrænset til selve indvindingsområdet og nærmeste omgivelser, samt at hovedparten af sedimentet er sedimentet inden for de første 200 m, hvor kun mindre partikler spredes længere. Derudover er det forventede sedimentspild, ved brug af Rohde Nielsen A/S' skibe til indvinding af fyldsand, ca. 3% af den samlede indvindingsmængde.

Det vurderes i miljøvurderingen, at påvirkningen fra sedimentspredning er mindre inden for påvirkningszonen og ubetydelig uden for påvirkningszonen.

Kystmorfologi og oversvømmelse

Det vurderes i miljøvurderingen, at der i størstedelen af indvindingsområdet er for dybt til, at indvindingen påvirker bølger og dermed sedimenttransporten. Samlet er det miljøvurderingens vurdering, at påvirkningen på kystmorfologien er ubetydelig og ikke vil medføre en væsentlig risiko for erosion af kysten på Læsø.

Flora og fauna

Naturtyperne i området er knyttet til sedimenttyperne og der er derfor overvejende observeret naturtype 1 (sandbund) i ansøgningsområdet og påvirkningszonen. Der er, i et mindre område i påvirkningszonens nordøstlige hjørne, observeret naturtype 2 (sand- og grusbund). Udbredelsen af naturtyperne er kortlagt med sidescan og ROV-undersøgelser i 2012.

Det vurderes i miljøvurderingen, at manglen på hårdt substrat og den høje dynamik i området, er årsagen til at der kun blev observeret små og spredte makroalger i området. Faunasamfundet beskrives som arts- og individfattigt, i den homogene naturtype 1. Blandt epifauna blev der observeret få individer af søstjerne og tydelige sandormehobe. Naturtype 2 var kendetegnet ved en smule mere heterogenitet. Ved de enkelte sten, observeret i naturtype 2, blev der under kortlægningen i 2012, observeret buskede rødalger og brunalger, derudover blev der observeret et arts- og individfattigt faunasamfund af søstjerner, krabber, fjæsing og koraller samt tegn på sandorm.

Den biologiske værdi vurderes, grundet at område fremstår artsfattigt samt at 100 % af ansøgningsområdet karakteriseres ved en forholdsvis ensartet bund, til at være uden særlig biologisk interesse.

Miljøvurderingen bemærker, at efter endt indvinding forventes substrattypen at være den samme. Det vurderes i miljøvurderingen, at den biologiske værdi i indvindingsområdet, påvirkningszonen og i de øvrige omgivelser vil være uændret, og dermed forventes der ingen påvirkning af den biologiske værdi.

Miljøvurderingen beskriver, at flora og fauna vil gå tabt lokalt der, hvor sugefoden arbejder, mens bundfauna uden for påvirkningszonen ikke vil blive påvirket nævneværdigt. Miljøvurderingen bemærker ligeledes at sedimentspildet kan tildække flora og fauna i området eller reducere lysgennemtrængningen til bunden. Miljøvurderingen forventer, at grundet de dynamiske forhold vil bunddyrssamfundet i indvindingsområdet være retableret inden for 1-3 år.

Der blev observeret fladfisk og fjæsing, i forbindelse med den biologiske kortlægning. Sedimentspild kan bortskræmme bundfisk samt medvirke til nedsynkning af pelagiske fiskeæg. Områderne øst for Læsø er angivet som et

vigtigt gydeområde for rødspætte. Rødspætten gyder i de frie vandmasser på 20-40 meter dybde, derfor vurderer miljøvurderingen, at der kun er en lille del af indvindingsområdet der er dybt nok til at rødspætter forventes at gyde der. Miljøvurderingen henviser til en undersøgelse, hvor det fremgår at sildeæg kan tåle en vis mængde sedimentation, og vurderer at mængderne der forventes forbundet med råstofindvindingen ikke burde være kritiske for æg-udviklingen. Grundet ovenstående er det miljøvurderingens vurdering, at påvirkningen af sedimentspild på bundfisk og fiskeæg er ubetydelig.

Miljøvurderingens samlede vurdering, er at indvindingsaktiviteterne medfører en lokal og kortvarig påvirkning på flora og fauna, herunder fisk i ansøgningsområdet.

Det vurderes i miljøvurderingen, at flora og fauna i påvirkningszonen kun vil påvirkes af sedimentation og suspenderet sediment med mellem intensitet og kun mens aktiviteterne foregår. Sedimentation vil i påvirkningszonen fortrinsvist ske i nærheden af selve indvindingen og vurderes, i miljøvurderingen, at være moderat. Miljøvurderingen forventer at intensiteten af påvirkningen er mindre samt kortvarig uden for påvirkningszonen, og den samlede påvirkning uden for påvirkningszonen er ubetydelig.

Fugle og fuglebestande

Farvandet omkring Læsø er vigtige rasteområder for fugle, og strandeng og vadefladerne på øens østlige spids og "Rønnerne" på øens sydlige spids er yngleområde for en række vadefugle og mågearter. Grundet afstanden til land (2 km), forventer miljøvurderingen, at indvindingsaktiviteterne ikke vil forstyrre fugle på land.

Rønnerne og farvandet syd for Læsø, samt et stort område nord for Læsø og ind i norsk farvand, er ifølge miljøvurderingen udpeget som "Important Bird Area" (IBA). Miljøvurdering vurderer, at afstanden til IBA område Læsø Syd er stor (2 km) og at der derfor ikke vil ske en påvirkning af fuglebestande i IBA området. Derudover vurderer miljøvurderingen, at påvirkningen på fugle i IBA Skagerak – Sydvestlige Norske rende, er ubetydelig, da afstanden er mere end 500 m.

Der er registreret en forekomst af mange fuglearter i området omkring Læsø. Miljøvurderingen bemærker, at rødstrubet lom, sortstrubet lom og sortand kan forekomme i indvindingsområdet, og at disse anses for de mest følsomme fuglearter i forhold til forstyrrelse fra skibe. Miljøvurderingen forventer en påvirkning på fugle fra støj og visuelle forstyrrelser indenfor en zone på 1,5 km fra indvindingsfartøjet.

I ansøgningsområdet vurderes intensiteten af den visuelle forstyrrelse at være stor, da havfugle som lommer og dykænder (ederfugl, sortand og fløjlsand) vil blive skræmt væk, mens skibet er til stede. Den visuelle forstyrrelse fra indvindingsfartøjet vurderes at være lokal og samlet set være kortvarig, taget i betragtning at indvindingsfartøjet kun forstyrre en del af indvindingsområdet på et givent tidspunkt, og det forventes at eventuelle bortskræmte fugle vil vende tilbage til området inden for kort tid.

Miljøvurderingen bemærker, at sedimentspild kan forringe fouragerings mulighederne for dykkende fugle i ansøgningsområdet. Ansøgningsområdet er dog lille, set i relation til andre/øvrige potentielt egnede leve- og fourageringssteder og

miljøvurderingen bemærker at fuglene vil kunne søge føde andet steds. Påvirkninger som følge af sedimentspild vurderes derfor, i miljøvurderingen, som værende lokal, midlertidig og kun have betydningen inden for indvindingsområdet og påvirkningszonen.

Samlet set vurderes det i miljøvurderingen, at indvindingsaktiviteterne at have en ubetydelig påvirkning på fuglebestande. Påvirkningerne på fugle vurderes at begrænse sig til indvindingsområdet og påvirkningszonen.

Marine pattedyr

Marsvin, spættet sæl og gråsæl forekommer regelmæssigt i farvandet omkring Læsø.

Indvindingsaktiviteterne giver anledning til undervands støj. Miljøvurderingen bemærker at marsvin er mere følsomme overfor støj end sæler. Marsvin vurderes at være mest følsomme parringsperioden i juli-august og når de kælver i maj-juni, mens spættet sæl vurderes at være følsomme i forbindelse med yngleperioden i juni-juli og under pelsfældning august-september. Gråsæler foretrækker ynglelokaliteter, der ikke overskyldes. Gråsælen er særligt afhængig af landlokaliteterne om vinteren og i foråret, idet yngleperioden dækker november-januar i Nordsøen og februar-marts i Østersøen, mens fældeperioden løber over marts-april i Nordsøen og maj-juni i Østersøen

Det er vurderet i miljøvurderingen, at indvindingen vil kunne bortskræmme sæler og marsvin i umiddelbar nærhed af skibet, men ikke forårsage permanente eller midlertidige høreskader. Støjpåvirkningen vurderes at være lokal og kortvarig samt af lav intensitet, og dermed ikke væsentlig. Grundet dette er det miljøvurderingens vurdering, at støjpåvirkningen på marine pattedyr, indenfor og udenfor påvirkningszonen, er ubetydelig.

Internationale beskyttelsesområder

Miljøvurderingen forholder sig til Natur og vildtreservatet Boven-Knotten som ligger ca. 2,6 km fra indvindingsområdet. Grundet afstanden til reservatet vurderes det i miljøvurderingen, at der ikke at være påvirkninger indenfor reservatet eller påvirkninger af reservatets fugle. Derudover fremhæver miljøvurdering det fredede område "Danzigmand", men området vurderes ikke at blive påvirket af indvindingsaktiviteten.

Inden for en afstand på 5 km, er der beliggende to Natura 2000-områder. Natura 2000-område nr. 9 " Strandenge på Læsø og havet syd herfor" er beliggende ca. 1,2 km sydvest for ansøgningsområdet, hvor Natura 2000-område nr. 192 "Læsø Trindel Tønneberg Banke" er beliggende ca. 1,1 km nord for ansøgningsområdet. Miljøvurderingen forholder sig kun til marine naturtyper og arter tilknyttet til det marine miljø.

Natura 2000-område nr. 9 omfatter habitatområde nr. 9 og fuglebeskyttelsesområde nr. 10. Udpegningsgrundlaget for habitatområde nr. 9 er sandbanke, vadeblade, lagune, rev og boblerev samt spættet sæl og gråsæl. Fuglebeskyttelsesområde nr. 10 har følgende marint tilknyttede fuglearter på udpegningsgrundlaget: Mørkbuget Knortegås, Ederfugl, Sortand, Fløjsand, Splitterne, Havterne, Dværgerterne.

Habitatnaturtypen rev, som er den nærmest beliggende indvindingsområdet, er beliggende 1,3 km fra indvindingsområdet. Miljøvurderingen bemærker, at det ansøgte ikke vil medføre påvirkning af naturtypen rev, da sedimentspildet uden for påvirkningszonen vurderes at være ubetydeligt (se afsnit om sedimentspredning). For øvrige naturtyper vurderes påvirkningen at være endnu mindre, da afstanden er større.

I relation til de to særlige fremhæver miljøvurderingen, at den ansøgte indvinding, vil blive udført i et begrænset område samt i et begrænset tidsrum, hvilket gør at den ansøgte råstofindvinding ikke vil medføre væsentlig forstyrrelse eller forringe forageringsforholdene for de to særlige i en grad, der influerer på arternes antal og fordeling i Natura 2000-området.

Fuglene på udpegningsgrundlaget kan potentielt blive påvirket af indvindingsaktiviteterne. Miljøvurderingen bemærker, at sortand er den mest følsomme art overfor visuelle forstyrrelser, men grundet afstanden vurderer miljøvurderingen at påvirkningen på sortand er ubetydelig. Miljøvurderingen vurderer ligeledes, at indvindingsaktiviteterne ikke vil påvirke fødegrundlaget for fugle indenfor fuglebeskyttelsesområde nr. 10, da indvindingens fysiske forstyrrelse af havbunden begrænser sig til indvindingsområdet og sedimentspredningen er ubetydelig udenfor indvindingsområdet og den 500 m brede påvirkningszone. Det vurderes derfor i miljøvurderingen, at indvindingsaktiviteterne samlet set ikke vil påvirke fuglene på udpegningsgrundlaget væsentligt.

Natura 2000-område nr. 192 er bestående af habitatområde nr. 168, hvor udpegningsgrundlaget er sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand, rev og boblerev. Miljøvurderingen bemærker hertil, at afstanden er ca. 1,1 km mellem dette område og selve indvindingsområdet, samt at sedimentspredningen uden for påvirkningszonen er ubetydelig. På den baggrund vurderer miljøvurderingen, at indvindingen ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget.

Samlet konkluderer miljøvurderingen, at det på forhånd kan afvises, at indvindingsaktiviteterne vil medføre risiko for væsentlige påvirkninger på Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag og bevaringsstatus, idet afstanden er for stor og påvirkningen er kortvarig og ubetydelig udenfor påvirkningszonen.

Bilag IV-arter

Miljøvurderingen bemærker at marsvin er den eneste bilag IV-art der forekommer regelmæssigt nær indvindingsområdet. Indvindingsaktiviteterne vurderes ikke at kunne medføre midlertidige eller permanente høreskade, som følge af undervandsstøj. Påvirkningen af marsvin vurderes derfor at være ubetydelig og ikke medføre en væsentlig påvirkning af den økologiske funktionalitet eller bestand af arten (se afsnit om havpattedyr).

Fiskeri

Råstofindvindingen kan potentielt have en negativ indvirkning på områdets fisk og miljøvurderingen bemærker, at det kan være i konflikt med erhvervsfiskeriet.

Indenfor indvindingsområdet forekommer et vigtigt gydeområde for rødspætte, der har erhvervsmæssig interesse, men miljøvurderingen vurderer påvirkningen af råstofindvinding herpå som værende ubetydelig (se afsnit om flora og fauna).

De lavvandede områder i påvirkningszonen kan fungere som opvækst- og gydeområde for arter såsom skrubbe, tunge, pighvar, rødspætte, sild og brisling. Miljøvurderingen bemærker, at indvindingen ikke medføre særlige restriktioner for fiskeriet i området, da der stadig kan fiskes i området, da hele indvindingsområdet ikke berøres samtidigt.

Sejlads til og fra indvindingsområdet vil svare til ca. 153 ekstra sejlads, hvilket vurderes at være ubetydeligt i et stærkt trafikeret farvand som Kattegat.

Miljøvurderingen bemærker, at selv hvis indvindingen sker med maksimal mængde over kortest mulige tid, vil påvirkningen være lokal og kortvarig, og det forventes ikke den ekstra sejlads til og fra området påvirker muligheden for at fiske i området.

Sedimentspildet vurderes, i miljøvurderingen, som værende kortvarig og have lokal påvirkning (se afsnit om sedimentspredning), og dermed er det miljøvurderingens vurdering at indvindingsaktiviteterne ikke påvirker fisks flugtadfærd, eller æg og larver væsentligt (se mere i afsnit om flora og fauna).

Samlet vurderer miljøvurderingen at indvindingsaktiviteterne har en ubetydelig påvirkning på fiskeri inden for påvirkningszonen, samt at arealet udenfor påvirkningszonen ikke påvirkes.

Rekreative interesser

Den nærmest beliggende lystbådehavn er Østerby havn, som er beliggende 6,5 km fra indvindingsområdet. Der er ikke markeret særlige lystfiskerpladser langs kysten på Læsø, men man kan forvente at kysten generelt anvendes til lystfiskeri og badning, samt at kysten har en rekreativ naturværdi.

Det vurderes i miljøvurderingen, at der ikke vil være påvirkninger af lystfiskeriinteresser eller på kystens rekreative værdi, da afstanden til kysten er ca. 2 km. Sedimentspildet fra indvinding vurderes at være ubetydeligt ift. badevandskvaliteten, da den øgede koncentration af suspenderet stof er ubetydelig i en afstand af 2 km fra indvindingen.

Miljøvurderingen bemærker, at indvindingsfartøjet vil være synligt fra kysten, men afstanden vurderes at være for stor til at der er en støjpåvirkning på beboelse, da det nærmeste hus ligger ca. 3,2 km fra indvindingsområdet. Der er desuden tale om en midlertidig og kortvarig påvirkning. Den visuelle påvirkning vurderes i miljøvurderingen at være ubetydelig.

Samlet vurderer miljøvurderingen at påvirkning af rekreative interesser er ubetydelig.

Marinarkæologi og kulturarv

Miljøvurderingen beskriver, at der ifølge fundogfortidsminder.dk er registreret 7 vrage i indvindingsområdet, samt et anker i den nordlige del af området. I påvirkningszonen er der ligeledes fundet et vrage.

Miljøvurderingen beskriver, at sugehovedet potentielt kan skade vrage og andre kulturverdier på havbunden, men at der holdes en sikkerhedsafstand på 100 m til vrage i området, da der også er risiko for skade på sugehovedet ved sammenstød. Det vurderes, at der ikke vil være en påvirkning på marinarkæologi og kultur, hvis der overholdes en sikkerhedszone på 100 m til fundne fortidsminder.

Ansøger, har grundet Slots- og Kulturstyrelsens afgørelse af den 9. april 2021, indsamlet nye geofysiske data. Slots- og Kulturstyrelsen har den 10. august 2021 truffet afgørelse om frigivelse arealet grundet en gennemgang af ny indsamlede data, og ønsker ikke at stille vilkår om en yderligere marinarkæologiske forundersøgelse.

Skibs-og luftfart

Miljøvurderingen bemærker, at indvindingsfartøjet potentielt kan kolliderer med, eller ligge i vejen for, andre fartøjer i forbindelse med indvindingen. Det vurderes dog i miljøvurderingen, at afstanden til nærmeste skibsrute gør, at der ikke vil være nogen påvirkning af skibstrafikken. Det bemærkes, at alle fartøjer er udstyret med AIS til overvågning af fartøjet, og der vurderes derfor ikke at være særlig risiko for ulykker. Indvindingen forventes vil medføre ca. 153 ekstra sejladsere til og fra indvindingsområdet, hvilket vurderes, i miljøvurderingen, at være ubetydeligt, da der i forvejen er trafikeret i Kattegat.

Læsø har en national lufthaven ca. 14 km fra indvindingsområdet. Det vurderes i miljøvurderingen at afstanden er for stor, til at der vil være en påvirkning fra indvindingsaktiviteten på luftfarten i området.

Samlet vurderer miljøvurderingen, at indvindingen vil medføre en ubetydelig påvirkning på skibs- og luftfart.

Infrastruktur anlæg

Indvindingsområdet 574-FA Øst for Læsø krydses af to søkabler mellem Læsø og Sverige. Miljøvurderingen bemærker at der er en 250 m sikkerhedszone på hver side af kablerne, hvor der ikke indvindes og der vurderes således ikke at være nogen påvirkning af kablerne.

Marine planforhold

Vandrammedirektiver og vandplaner:

Indvindingsområdet er beliggende inden for 12-sømilzonen og er derfor omfattet af miljømål for den kemiske tilstand. Den kemiske tilstand omkring Læsø er vurderet som værende god.

Det er vurderet i miljøvurderingen, at der potentielt kun vil være en ubetydelig påvirkning af vandkvaliteten lokalt omkring indvindingsfartøjet i form af midlertidigt forhøjet koncentration af suspenderet stof. Det vurderes derfor i miljøvurderingen, at der ikke vil være påvirkning ift. de indsatskrav, som er fastlagt i vandplanerne.

Havstrategirammedirektivet:

Miljøvurderingen behandler henholdsvis D1 "biodiversitet" og D6 "havbundens integritet" i forhold til indvindingsområdet.

Angående D1, bemærker miljøvurderingen, at indvindingen kun forventes at have en lokal, midlertidig og kortvarig påvirkning udenfor indvindingsområdet. Den direkte fysiske påvirkning ved indvindingen i indvindingsområdet vurderes at være reversibel, og kun påvirke arealer uden særlig biologisk interesse og lav biodiversitet. Bunddyrssamfundet i indvindingsområdet vurderes at være genetableret indenfor 1-3 år efter indvindingens ophør. Endvidere vurderes påvirkningen ikke at få væsentlig virkning på led højere op i fødekæden, f.eks. fisk, fugle eller marine pattedyr. Indvindingen vurderes derfor, i miljøvurderingen, ikke at forhindre en målopfyldelse for D1.

Angående D6, bemærker miljøvurderingen at substrattypen i indvindingsområdet udelukkende består af sand og forsat vil fremstå som sandbund efter indvindingen, og derfor vurderes det miljøvurderingen at havbundens integritet vil forblive intakt, og indvindingen vurderes derfor ikke at forhindre en målopfyldelse for D6.

I forhold til havstrategiområderne, er nærmest beliggende havstrategiområde 6,5 km fra indvindingsområdet. Det vurderes i miljøvurderingen at sedimentspildet uden for påvirkningszonen er ubetydelig, hvilket bevirker at sedimentspildet ligeledes har en ubetydelig påvirkning på havstrategiområdet.

Skaldyrvande

Miljøvurderingen bemærker, at et område, beliggende 1,2 km sydvest for indvindingsområdet er udlagt som skaldyrvande og er den del af Natura 2000-område nr. 9. Den potentielle påvirkning af vandkvalitet som følge af indvindingsaktiviteterne, vurderes ikke at inkludere udledninger til det marine miljø, kun ophvirvling af suspenderet bundmateriale og det vurderes i miljøvurderingen at være uden betydning for områdets status som skaldyrvande.

Kumulative effekter

Sedimentspredningen i forbindelse med indvindingen, vurderes i miljøvurdering at være begrænset til selve indvindingsområdet og påvirkningszonen. Det nærmeste indvindingsområde er 574-EA Sanden syd for Læsø. Afstanden til 574-EA Sanden syd for Læsø er over 25 km og vurderes at være for stor til, at der kan være miljøpåvirkninger, der overlapper med indeværende indvinding.

I VVM-screeningen, gøres det opmærksom på, at der ligger en klappads som, ifølge VVM-screeningen, overlapper med påvirkningszonen og en mindre del af ansøgningsområdet. På klappadsen er der, frem til 2022, givet lov til at klappe i alt 25.000 m³ oprensingsmateriale fra havnebassiner i Østerby Havn. Sedimentspredning fra klappning og råstofindvinding vil potentielt kunne ske i samme område, ligesom tilstedeværelse af klappningsfartøjer udgør en yderligere forstyrrelse af havområdet. Det er VVM-screeningens vurdering, at der kun vil være en ubetydelig kumulative effekt af sedimentspredningen for de to aktiviteter.

Det vurderes, at merpåvirkningen af den fysiske forstyrrelse ved tilstedeværelsen af klappartøj vil være ubetydelig, da klappaktiviteterne kun forløber over få dage, og således udgør en kortvarig og lokal påvirkning.

Miljøvurderingens sammenfatning

Miljøvurderingen er foretaget på baggrund af en ansøgning om indvinding af op til 1 mio. m³ over en 10-årig periode uden en årlig mængdebegrænsning.

Indvindingen omfatter fint og groft sand, der indvindes ved slæbesugning. Den maksimale mængde 1 mio. m³ vil kunne indvindes på 5 – 6 måneder.

Miljøbelastningerne består dels af en afgravning af råstofressourcen i det ansøgte område, og dels af spredning af suspenderet sediment, visuel forstyrrelse over vand, samt støj under og over vand. Der er foretaget en miljøvurdering af belastningernes mulige påvirkning af området og omgivelserne, herunder navnlig virkningerne på fauna, flora, havbund, vandmiljø, luft, den arkæologiske kulturarv, kystsikkerhed, fiskeri, sejlads og rekreative interesser. Samlet set vurderes det, at der kun er ubetydelige påvirkninger udenfor 500 meters påvirkningszone og at der generelt er tale om lokale, midlertidige og kortvarige påvirkninger.

Endvidere er der foretaget en væsentlighedsvurdering for Natura 2000-område nr. 9 ("Strandenge på Læsø og havet syd herfor"), samt Natura 2000-område nr. 192 "Læsø Trindel og Tønneberg Banke". Det vurderes samlet set, at det på forhånd kan afvises, at indvindingsaktiviteterne vil medføre risiko for væsentlige påvirkninger på Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag og bevaringsstatus, idet afstanden er for stor og påvirkningerne er kortvarige og ubetydelige udenfor påvirkningszonen.

For bilag IV-arter, der i dette tilfælde vurderes kun at omhandle marsvin, vurderes at indvindingsaktiviteterne ikke medføre midlertidige eller permanente høreskader, som følge af undervandsstøj. Påvirkningen af marsvin vurderes derfor at være ubetydelig og ikke medføre en væsentlig påvirkning af den økologiske funktionalitet eller bestand af arten.

Høringsvar

Ansøgningen og miljøvurderingen har været i høring i periode 10. marts til 9. april 2021. Der blev modtaget følgende høringsvar:

Energistyrelsen

Energistyrelsen bemærker, at råstofudvinder skal være opmærksom på, at der kan ligge kabler eller være planer om fremtidige kabler i området.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse

Efter høring af myndigheder under Forsvarsministeriet, skal Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse oplyse, at der er følgende bemærkninger:

Det skal gøres opmærksom på, at såfremt der bliver identificeret/forekommer fund af ueksploderet ammunition eller lignende farlige genstande (UXO), skal arbejdet straks indstilles og der tages kontakt til Forsvarets Operationscenter, jf. BEK 1351 af 29. november 2013 § 14, om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejde og andre aktiviteter mv. i danske farvande.

Foruden ovenstående forhold, skal der gøres opmærksom på, at de udstedte tilladelser, samt kontaktoplysninger til det eller de skibe der skal udføre arbejdet, skal være tilgængeliggjort for Forsvarets Operationscenter via den myndighed, der

udsteder tilladelsen. Såfremt der er opdateringer i kontaktoplysningerne, kan disse fremsendes direkte til Forsvarets Operationscenter.

Søfartsstyrelsen

Søfartsstyrelsen bemærker at det ansøgte område ligger et sted i Kattegat med en ret tæt skibstrafik. Søfartsstyrelsen skal derfor bede om, at der redegøres nærmere for, hvilke påvirkninger indvindingsoperationerne har på den trafik, der er i området. I det modtagne materiale står bl.a.:

"Der vil i forbindelse med indvindingen blive informeret om indvindingsaktiviteten, således at sejladsen kan omdirigeres.

Da påvirkningen er lokal og kortvarig, vurderes påvirkningen af sejladsen i området ikke at være væsentlig."

Her til bemærker Søfartsstyrelsen at dette ikke er korrekt. Anden sejlads i området bliver ikke omdirigeret. Sejlads i området er underlagt de internationale søvejsregler. Og hvad bygges "ikke at være væsentligt" på?

Søfartsstyrelsen henvises til vedlagte bekendtgørelse og vurderingsskema, som bedes efterlevet ifm det ansøgte.

Danmarks Naturfredningsforening

Danmarks Naturfredningsforening (DN) har generelt den opfattelse at der ligger meget fornuft i at udnytte råstofferne i havet, idet råstofudnyttelsen på land ofte begrænses af byudvikling, beskyttelse af grundvandsressourcer og landskabelige interesser. Ressourceknapheden på landbaserede råstoffer ses i de regionale råstofplaner. Vi mener dog i denne sag ved Læsø, at den ansøgte sugelokalitet ligger for tæt på Læsø og hermed pga. indvindingen på lavt vand vil gribe uacceptabelt ind i de eksisterende kystdynamiske processer, som er bestemmende for den unge ø's udvikling.

Hertil kommer at kystområderne er vigtige gyde – og opvækstområder i det forholdsvis lavvandede farvand. Vi ved fra undersøgelser at farvandet omkring Læsø udgør nogen af de allermest diverse naturtyper i danske havområder og der er afgjort ikke basis for at konkludere artsfattighed eller ringe biologisk betydning af de aktuelle sandnaturtyper alene ud fra henvisninger til områder ved Rønne Banke eller det nordlige Øresund eller bedømt ud fra sidescan og ROV undersøgelser, der alene giver indtryk af livet ovenpå havbunden, men intet viser om artsrigdommen i havbunden. Vi ved således fra Naturforholdene i havet omkring Læsø. Pilotprojekt Marin Nationalpark Læsø. Rapport udarbejdet for arbejdsgruppen Havet. Juni 2005:

"Trindelen og sydpå, inkluderende de dybe banker NØ, Ø og SØ for Læsø udviser den artsrigeste, og mest diverse bundfauna på hele det danske søterritorium. Vores opgørelse og gennemgang af et udsnit af de undersøgelser der blev foretaget i perioden 1959-65, omfatter registrering af mere end 570 arter alene fra bankerne og Trindelen, af hvilke 17 arter på undersøgelsestidspunktet kunne betegnes som nye arter for Danmark, hvorfor området må betegnes som yderst bevaringsværdigt for fremtidige generationer. En tilbundsgående og systematisk undersøgelse af bundfaunaen i området, bl.a. omfattende identifikation af arter

af meget ringe størrelse, ville i et område af denne karakter med stor sandsynlighed give et totalt artsantal på over 2000!”

Eftersom indvindingen tænkes foretaget på dybder omkring de 6 meter – altså i den zone hvor der er rigeligt lys på havbunden – må der forventes en betydelig planteproduktion af bentiske kisel og blågrønner i det sandede sediment. Hermed er der grundlag for understøttelse af en ganske betydelig fødekæde selvom hovedparten af den befinder sig i havbunden, og hermed også for produktion af føde for fisk i området.

DN har derfor den opfattelse at nedenstående udsagn kan begrunde, at sagen tages af bordet – som minimum indtil den snart offentliggjorte Havplan udlægger de fremtidige prioriteringer for anvendelsen af det danske havområde, herunder hvad der skal beskyttes og hvad der kan benyttes. Vi mener

- At lokaliteten har en langt større biologisk værdi end de overfladiske undersøgelser fra 2012 angiver
- At lokaliteten er et særligt vigtigt levested og gydeplads for fladfisk og skaldyr.
- Det ligger meget tæt på Læsø Trindel, hvor der for relativt få år siden blev ofret millioner på, at føre tilbage til fordums storhed som stenrev og med meget imponerende resultater til følge.
- Det er et vigtigt opvækstvand for fiskeyngel, hummer m.v. og nu, meget vigtigt fødesøgningsområde for marsvin.
- Tilstedeværelsen af adskillige vrage bør undersøges nærmere.
- Indvindingsområdets tætte beliggenhed til Læsø, der jo er en meget ung ø og under stadig udvikling – eksempelvis Bløden Hale og hele farvandet syd for Læsø. Den frie geomorfologiske dynamik er her væsentlig at bevare.

Nordjyllands Kystmuseum:

Nordjyllands Kystmuseum har gennemgået det medsendte materiale fra Miljøstyrelsen. Det fremgår ikke af materialet, at der er foretaget en kvalificeret marinarkæologisk analyse af de indsamlede data. Museet ønsker derfor at stille vilkår, om at få aktuelle sidescan sonardata til rådighed til gennemsyn, med henblik på udpejning af eventuelle kulturspor, i form af rester af skibsvrage og laster, der kan være beskyttet af museumslovens bestemmelser.

Ansøgningsområdet som ligger ud for Læsø østligste punkt ved Danzigmand og omfatter Rusmands banke, karakteriseres på baggrund af Slots- og Kulturstyrelsens formodningsmodeller, som et lumsk rev. Området er også karakteriseret ved, at det som Skagens rev, er et trafikknudepunkt, hvor der siden middelalderen er forlist et stort antal skibe. Mange af disse forlis er aldrig blevet registreret, og kan ligge indlejret i sandet i og omkring indvindingsområdet. Ifølge forlisstatistikken (strandingsprotokoller og -sager, samt andre kilder) har Kystmuseet ca. 26 registreringer af forlis omkring Læsø's østlige side, fra ca. år 1800 til 1900.

På kysten ved Danzigmand blev der i 2015 fundet en udskåret dyrefigur på ca. 1,4 m. længe der forestiller et kattedyr i spring. Figuren er i første omgang identificeret som en del af udsmykningen på agterkastellet af et dansk orlogsskib fra 1700.

tallet. Et skib som kan ligge på havbunden, muligvis i, eller ved indvindingsområdet.

Slots- og Kulturstyrelsens database Fund og Fortidsminder (FF) viser formodede positioner på vrage og ankre i området, hvoraf flere muligvis er beskyttet af museumsloven. Databasens positioner kan dog være behæftet med nøjagtigheder, da de afsat af fiskere, hvis hovedarbejdsopgave har været at fiske, hvorfor skibet kan have flyttet sig, før positionen er blevet registreret. Derfor kan positioner i umiddelbar nærhed af området befinde sig inde i anlægsområdet. Erfaringer fra andre området viser, at der kan være op til 300 m. forskel på FF`s positioner, i forhold til de reelle på havbunden. Databasen rummer desuden kun allerede kendte fund, og der kan således i området være endnu ukendte vrage og genstande. Se bilag 1. Af disse grunde er derfor helt afgørende at bygherre stiller side-scan data til rådighed, for hele området, til gennemsyn for at vurdere om der befinder sig objekter af kulturhistorisk interesse. På baggrund af gennemgangen af side-scan data vil det blive vurderet om der er behov for målrettede dykkerbesigtigelser på udvalgte anomalier mm.

Partshøring

Høringssvarene blev sendt i partshøring den 12. april 2021, og ansøger indsendte bemærkninger den 16. juni 2021.

Energistyrelsen

Rohde Nielsen A/S har noteret fra Energistyrelsens høringssvar, at Energistyrelsen ingen indvendinger har mod Rohde Nielsen A/S' ansøgning. I Energistyrelsens høringssvar har Energistyrelsen anført, at Rohde Nielsen A/S skal være opmærksom på, at der kan være nedlagt kabler eller være planer om fremtidige kabelnedlæggelser i området. Dette er Rohde Nielsen A/S selvfølgelig fuldt ud opmærksom på.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse

Rohde Nielsen A/S har noteret fra Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelsens høringssvar, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse ingen indvendinger har mod Rohde Nielsen A/S' ansøgning. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har anført nogle oplysninger, som bør fremgå af tilladelsen vedrørende indberetning til Forsvarets Operationscenter, og Rohde Nielsen A/S har ingen indvendinger mod, at disse oplysninger indføres i tilladelsen.

Søfartsstyrelsen

Rohde Nielsen A/S har noteret fra Søfartsstyrelsens høringssvar, at Søfartsstyrelsen har anført, at det ansøgte område ligger et sted i Kattegat med "en ret tæt skibstrafik", og at Søfartsstyrelsen har bedt Rohde Nielsen A/S redegøre for, hvilke påvirkninger indvindingsoperationerne har på trafikken i området. Herudover har Søfartsstyrelsen anmodet Rohde Nielsen A/S om at uddybe, hvad der ligger til grund for Rohde Nielsen A/S' vurdering af, at påvirkningen af sejladsen i området ikke vil være væsentlig.

Rohde Nielsen A/S er opmærksom på, at der er trafik i indvindingsområdet. De gældende regler vedrørende sejlads tager imidlertid fuldt ud højde for, hvordan trafikken skal håndteres, når der er indvindingsaktiviteter som de påtænkte i

området. Rohde Nielsen A/S vil selvfølgelig overholde alle gældende regler, og indvindingen vil derfor ikke påvirke sejladsen væsentligt.

Endvidere har Rohde Nielsen A/S noteret, at Søfartsstyrelsen i høringssvaret har fremhævet, at bekendtgørelse nr. 1351 af 29. november 2013 om sejladssikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande og det tilhørende vurderingsskema (Vurdering af sejladssikkerheden ved arbejder til søs) skal efterleves i relevant omfang. Dette er Rohde Nielsen A/S ligeledes fuldt ud opmærksom på, og de pågældende vilkår vil blive efterlevet.

Danmarks Naturfredningsforening

Rohde Nielsen A/S har noteret fra Danmarks Naturfredningsforenings høringssvar, at Miljøstyrelsen ikke for nuværende bør imødekomme Rohde Nielsen A/S' ansøgning. Rohde Nielsen A/S er ikke enig i, at der ud fra de oplysninger, som Danmarks Naturfredningsforening har givet, skulle være grundlag for ikke at imødekomme Rohde Nielsen A/S' ansøgning.

Rohde Nielsen A/S har noteret fra Danmarks Naturfredningsforenings høringssvar, at Danmarks Naturfredningsforening er af den opfattelse, at den ansøgte sugelokalitet er for tæt på Læsø, og at indvindingen på lavt vand i Danmarks Naturfredningsforenings optik vil gribe uacceptabelt ind i de eksisterende kystdynamiske processer, som er bestemmende for udviklingen på Læsø. Rohde Nielsen A/S forventer ikke, at dette er tilfældet og kan forstå, at Miljøstyrelsen vil kontakte Kystdirektoratet for at få dette afklaret.

Rohde Nielsen A/S har noteret, at Danmarks Naturfredningsforening har anført, at ansøgningen bør afvente offentliggørelsen af den såkaldte havplan. Rohde Nielsen A/S bemærker, havplanen er blevet offentliggjort, og at Søfartsstyrelsen den 31. marts 2021 sendte forslaget til havplanen i høring indtil 30. september 2021. Havplanen indeholder ingen oplysninger, der begrundes, at Rohde Nielsen A/S' ansøgning om indvinding i området ikke bør imødekommes.

Danmarks Naturfredningsforening har anført, at område 574-FA Syd for Læsø har en større biologisk værdi, end undersøgelserne fra 2012 angiver. Danmarks Naturfredningsforening har vedlagt rapporten "Naturforholdene i havet omkring Læsø" dateret juni 2005. Danmarks Naturfredningsforenings påstand om den biologiske værdi er ikke dokumenteret og bestrides derfor af Rohde Nielsen A/S.

Rohde Nielsen A/S har noteret, at Danmarks Naturfredningsforening har anført, at tilstedeværelsen af adskillelige vrage bør undersøges nærmere. Som anført ovenfor er Rohde Nielsen A/S i dialog med Slots- og Kulturstyrelsen vedrørende afklaring af dette spørgsmål og har netop aftalt med styrelsen, at der gennemføres multibeam pejling i området i juni 2021.

Nordjyllands Kystmuseum/Slots- og Kulturstyrelsen

Rohde Nielsen A/S i dialog med Slots- og Kulturstyrelsen vedrørende udførelsen af yderligere analyser for at vurdere, om der er behov for yderligere undersøgelser i området. Foreløbigt er det senest aftalt med Slots- og Kulturstyrelsen, at der i juni 2021 udføres multibeam pejling i området for at afklare tilstedeværelsen af eventuelle vrage.

Miljøstyrelsens begrundelse

Afgørelse om ikke VVM-pligt

Ansøgningen er ikke omfattet af obligatorisk VVM-pligt, jf. § 15, stk. 1, nr. 1, og bilag 1, punkt 26-28, i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), da ansøgningen ikke omfatter råstofindvinding i internationale naturbeskyttelsesområder eller områder, hvor der ikke tidligere er tilladt råstofindvinding på basis af konkrete feltundersøgelser af miljøet. Ansøgningen er derfor omfattet af lovens § 15, stk. 1, nr. 3, jf. bilag 2, punkt 2, litra c, som omfatter al anden råstofindvinding på havet.

Ansøger har, jf. § 8, stk. 3, litra 10, 2. pkt. i råstofbekendtgørelsen indsendt en VVM-screening til ansøgning om i område 574- FA Øst for Læsø. VVM-screeningen er udarbejdet af Rambøll og vurderer om det ansøgte kan forventes at få væsentlige virkninger på miljøet (VVM-screening). Notatet ”VVM-screening – Råstofindvinding – 574-FA” er modtaget hos Miljøstyrelsen den 30. oktober 2018. Vurderingen i notat inddrager de relevante kriterierne i bilag 6 i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Det vurderes i VVM-screeningen at råstofindvinding i 574- FA Øst for Læsø ikke må antages at få væsentlig indvirkning på miljøet. Det vurderes derfor i screeningen, at der ikke skal gennemføres yderligere VVM-procedure.

Miljøstyrelsen har på baggrund af ansøgers VVM-screening, miljøvurdering og øvrige oplysninger i sagen vurderet, om den ansøgte indvinding er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse i henhold til § 21 i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). Miljøstyrelsen har ved vurderingen taget hensyn til kriterierne i lovens bilag 6. Begrundelsen for Miljøstyrelsens screeningsafgørelse fremgår af nærværende tilladelses bilag 1.

Miljøstyrelsen har på det forelagte grundlag vurderet, at den ansøgte indvinding ikke vil medføre væsentlige miljøpåvirkninger, og at der derfor ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensvurdering (VVM) af projektet.

Udkast til Danmarks Havplan

Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at udkast til bekendtgørelse om Danmarks havplan blev sendt i høring den 31. marts 2021¹, og blev dermed bindende for de myndigheder, der meddeler tilladelse til aktiviteter på havet.² Miljøstyrelsen skal derfor sikre, at tilladelse til indvinding alene gives i områder, der er udlagt som udviklingszoner for råstofindvinding, dvs. områder som er markeret med R i havplanudkastet.

Det ansøgte indvindingsområde er beliggende i udviklingszonen R69. Området er ikke udlagt som udviklingszone for anden aktivitet eller arealanvendelse. Det er derfor Miljøstyrelsens vurdering, at tilladelse til den ansøgte indvindingsaktivitet er i overensstemmelse med udkastet til havplanbekendtgørelsen.

¹ Link til udkast til havplanen: <https://havplan.dk/da/page/info>

² LBKG 2020/04/06 nr. 400 om maritim fysisk planlægning § 14, stk. 1

Indvindingsmetode og -mængde

I miljøvurderingen er der udelukkende vurderet på indvinding med slæbesugning, og Miljøstyrelsen stiller derfor vilkår om, at indvinding i fællesområde 574-FA Øst for Læsø kun må finde sted med slæbesugning.

Rohde Nielsen A/S søger om en indvindingsmængde på 1 mio. m³ over en 10-årig periode, uden en årlig mængdebegrænsning.

Det er desuden Miljøstyrelsens vurdering, at området er nødvendigt for ansøgers ønske om at have en beredskabsmængde til forsyningen af opfyldnings- og kystsikringsprojekter.

Råstofressourcen

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at råstofressourcen er tilstede i tilstrækkelige mængder i område 574-FA Øst for Læsø.

Miljøvurderingen

Substrat- og dybdeforhold

Miljøstyrelsen er enig med miljøvurderingens vurdering i at substratforholdene ikke vil ændre sig væsentligt, da substrattypen stadig vil være sand efter endt indvinding. Som oplyst i miljøvurderingen, er sedimentspredningen hovedsagligt begrænset til ca. 200 meter omkring indvindingsfartøjet. Miljøstyrelsen bemærker at ansøger, Rohde Nielsen A/S, ikke forventer at sortere over sold. Det er angivet i miljøvurderingen, at der forventes en spildprocent på ca. 3 % ved brug af Rohde Nielsen A/S' indvindingsfartøjer. Miljøstyrelsen bemærker dog, at indvindingsområdet udlægges som fællesområde, hvilket betyder at andre virksomheder kan vælge at sortere, hvilket medfører en større spildprocent. Styrelsen lægger i sin vurdering vægt på, at råstofressourcen ikke indvindes i bund, og styrelsen ikke forventer at indvindingen vil medføre substratændringer i indvindingsområdet, påvirkningszonen eller i området uden for påvirkningszonen. Derudover bemærker Miljøstyrelsen, at der ikke er beliggende stenrev/substrattype 4 i indvindingsområdet eller påvirkningszonen.

I miljøvurderingen beskrives det, at det forventes at vanddybden øges med gennemsnitlig maksimalt 25 cm, efter indvinding af 1 mio. m³. Miljøstyrelsen bemærker hertil, at indvindingen ikke nødvendigvis forventes at foregå jævnt over området og, at der stedvist kan forventes større dybdeforøgelser. Indvindingen foregår via slæbesugning, som anses som en relativ skønsom metode, der i modsætning til indvinding med stiksugning, ikke efterlader dybe huller med reduceret vandomrøring og risiko for iltfrie forhold. En udjævning af dybdepåvirkningen forventes inden for en kortere tidshorisont på grund af de dynamiske forhold. Styrelsen lægger i sin vurdering vægt på at den direkte dybdeændring er lokal, og begrænset til indvindingsområdet.

Miljøvurderingen forventer, at strømhastigheden vil falde i området i forbindelse med indvindingen. Miljøstyrelsen har i sin vurdering lagt vægt på at påvirkningen på strømhastigheden er lokal og kortvarig, og forventes gradvist at stige igen i takt med at der sker naturlig aflejring af sand i området.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at dybde- og substratændringerne samt strømændringer kan accepteres, da de udelukkende sker i indvindingsområdet og i påvirkningszonen, og ikke uden for påvirkningszonen.

Kystmorfologi

Miljøvurderingen bemærker, at størstedelen af indvindingsområdet er for dybt til at indvindingen påvirker sedimenttransporten og miljøvurderingens samlede vurdering er, at påvirkningen på kystmorfologien er ubetydelig og ikke medføre en væsentlig risiko for erosion af kysten på Læsø.

Hertil bemærker Danmarks Naturfredningsforening i et høringsvar, at indvindingsområdet ligger for tæt på Læsø og at indvindingen på lavt vand vil gribe uacceptabelt ind i de eksisterende kystdynamiske processer, som er bestemmende for den unge ø's udvikling.

Miljøstyrelsen har rettet henvendelse til Kystdirektoratet for at få en vurdering af om råstofindvindingen vil medføre erosion ved Læsøs kyster.

Det er Kystdirektoratets opfattelse af sandindvindingen ikke vil påvirke Læsøs østkyst. Kystdirektoratet lægger i deres vurdering vægt på, at indvindingsområdet er beliggende mere end 2 km øst for Læsø, samt at indvindingen sker uden for 6 m dybdekurven og at der fjernes 25 cm af sandlaget. Kystdirektoratet bemærker derudover, at det af en bølgerose ved Læsø fra Kystatlas endvidere fremgår, at bølgehøjden for bølger fra østlige retninger meget sjældent er over 2 m.

Miljøstyrelsen lægger sig op af Kystdirektoratets vurdering, og dermed er det ikke styrelsens forventning, at indvindingen vil påvirke de kystdynamiske processer ved Læsø i en betydelig grad.

Flora og fauna

Miljøvurderingen konkluderer, at området fremstår artsfattigt og har en lav biologisk værdi. Danmarks Naturfredningsforening har i deres høringsvar gjort opmærksom på et pilotprojekt fra 2005, hvor områderne omkring Læsø NØ, Ø og SØ omtales som de mest artsrige, og at disse områder indeholder den mest diverse bundfauna på hele det danske søterritorium. Danmarks Naturfredningsforening påpeger ligeledes, at artsrigdommen ikke alene kan bedømmes ud fra sidescan og ROV-videoer, da disse ikke giver indblik i infaunaen i havbunden.

Miljøstyrelsen er opmærksom på, at ROV-dyk og sidescan ikke giver et fulddækkende billede af livet i havbunden, men bemærker at det ikke er et krav jf. råstofbekendtgørelsens bilag 3, at miljøundersøgelserne skal indeholde blødbundsfaunaprøver i forbindelse med ansøgning om råstofindvinding. For at belyse områdets artsrigdom, som adresseres af Danmarks Naturfredningsforening, har Miljøstyrelsen taget udgangspunkt i to nærliggende NOVANA overvågningsstationer (P11 og P21) og afrapporteringen fra 2019³. Artgennemsnittet for de to stationer (P11 og P21) er hhv. 15 arter og 5 arter pr. bundfauna prøve. Artgennemsnittet for bundfaunaprøver taget i de indre danske farvande er ca. 14 arter pr. prøve.

³ Link til NOVANA rapport: Marine områder 2019: <https://dce2.au.dk/pub/SR418.pdf>

Det er heraf Miljøstyrelsens vurdering, at artsgennemsnittet for bundfaunaen i område 574-FA Øst for Læsø vil være en blanding af bundfaunaen for station P11 og P21. Artsgennemsnittet kan derfor potentielt ligge over gennemsnittet for prøvestationer i de indre danske farvande, og Miljøstyrelsen er bevidst om, at indvindingsaktiviteterne vil have negative påvirkninger på bundsamfundet i det område, hvor indvindingen konkret finder sted. Det er væsentligt for Miljøstyrelsens afgørelse, at effekterne af disse påvirkninger er begrænset lokalt i indvindingsområdet og kun forekommer i et begrænset omfang i påvirkningszonen, samt at omgivelserne uden for påvirkningszonen ikke bliver påvirket.

De indvindingsafledte substrat- og dybdeændringer (jf. tidligere afsnit) medfører et længerevarende habitattab, som Miljøstyrelsen dog ser kan være reversibelt i det dynamiske miljø. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at dette midlertidige habitattab kan accepteres, på grund af det lokale omfang samt at, der ikke indvinde i hele indvindingsområdet samtidig, hvilket giver mulighed for genindvandring af organismer fra de omkringliggende områder. Muligheden for genindvandring forstærkes samtidig af indvindingsaktivitetens relative lille dybdeforøgelse, samt at der ikke efterlades dybe huller i havbunden. Det er styrelsens vurdering, at områderne kan genetableres inden for en kortere årrække.

Indvindingen vil udover fjernelse af bunddyr også medføre fjernelse af bentisk planteplankton, herunder bentiske kiselalger og blågrønalger. Bentisk planteplankton fungerer som fødeemner for arter højere oppe i fødenettet. Det påpeges i Danmarks Naturfredningsforenings høringsvar, at fjernelse af bentisk planteplankton dermed vil kunne påvirke andre arter i området for eksempel fisk. Miljøstyrelsen bemærker at, at det organiske indhold i det sand (substrattype 1) der ønskes at indvinde i, normalt er meget lavt. Dog kan sandet på de lave dybder, grundet den øgede lystilførsel, indeholde en forhøjet forekomst af bentisk planteplankton sammenlignet med andre områder. Miljøstyrelsen medgiver, at råstofindvindingen vil medføre fjernelse af substrat der kan indeholde bentisk planteplankton. Miljøstyrelsen lægger i sin vurdering vægt på, at det kun er arealet inden for indvindingsområdet der påvirkes, samt at genetableringstiden for planteplankton er kort, og dermed vil genindvandringen af planteplankton i området hurtig finde sted efter endt indvinding. Endvidere bemærker Miljøstyrelsen, at den begrænsede gennemsnitlige dybdeforøgelse (25 cm) ikke begrænser lysindfaldet til bunden væsentligt.

Miljøstyrelsen vurderer således, at den direkte påvirkning på bundsamfundet ved indvinding er væsentlig i selve indvindingsområdet, men at flora og fauna i påvirkningszonen kun påvirkes i begrænset omfang af sedimentspredningen.

Miljøstyrelsen lægger vægt på, at der på baggrund af den forventede indvindingsaktivitet og begrænsede indvindingsdybde (25 cm), samt de uændrede substratforhold efter indvindingens ophør, er gode muligheder for genetablering af flora og fauna i området. Derudover er baggrunden for tilladelsen, at det ansøgte indvindingsområde er et allerede eksisterende auktionsområde, som har været udlagt til råstofindvinding siden 2013, og ligger i et område, der er udlagt til

råstofindvinding i udkastet til den danske havplan⁴ og deraf afspejler en politisk interesse i områdets fortsatte bidrag til råstofhusholdningen.

Fisk og fiskeri

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at indvinding af råstoffer i indvindingsområde 574- FA Øst for Læsø vil medføre en lokal forstyrrelse på fisk der forekommer i indvindingsområdet, og det må forventes at fiskene vil forstyrres imens indvindingen foregår. Fjernelse af det øverste sedimentlag vil potentielt kunne fjerne fødegrundlaget i form af infauna lokalt, hvor indvindingen er foregået. Det er dog Miljøstyrelsens vurdering, at fisk i området kan fortrække midlertidigt og finde føde uden for selve indvindingsområdet imens indvindingen foregår. Efter endt indvinding vil fødegrundlaget kunne genopbygges, da overfladesubstratet forventes at være sammenlignelig med overfladesubstratet før indvinding, samt at der er mulighed for genindvandring fra uberørte arealer inden for en acceptabel tidshorisont.

Miljøstyrelsen bemærker, at en mindre del af indvindingsområdet udgør et potentiel gydeområde for rødspætter. I miljøvurderingen argumenteres der for, at det kun er en lille del af indvindingsområdet der er dybt nok (20-40 m) til at rødspætter gyder. Miljøstyrelsen er bekendt med, at de lave dybder i påvirkningszonen potentielt kan fungere som opvækst- og gydeområde for andre fiskearter herunder skrubbe, tunge, pighvar, sild og brisling. Miljøstyrelsen vurderer, at forstyrrelsen vil være tidsmæssigt begrænset og at en eventuel påvirkning af fiske æg og larver samt en eventuel påvirkning på et potentielt opvækst område, ikke at have væsentlig betydning for fiskebestandene i området.

I miljøvurderingen anføres det, at indvindingsaktiviteterne vil medføre 153 ekstra sejladser og at råstofindvindingen ikke medfører særlige restriktioner for fiskeriet i området. Hertil bemærker styrelsen, at antal af ekstra sejladser er afhængig af størrelsen på indvindingsfartøjerne. Det er styrelsens vurdering at sejladserne i forbindelse med råstofindvindingen vil være uden væsentlig betydning for fiskeriet i området.

Miljøstyrelsen henstiller til, at fiskerbåde og indvindingsfartøjer udviser hensyn til hinanden, så begge erhverv foregå i området. Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at der kun gives tilladelse til indvinding med slæbesugning og således forhindres fiskeri med trawledskaber ikke i området, ligesom dybe stiksugningshuller, hvor der kan risikeres iltsvind, helt undgås.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at påvirkningerne på fisk og fiskeri er lokale og forholdsvis kortvarige, og med mulighed for reversible forhold for genetablering af fødegrundlaget for fisk i fællesområde 574-FA Øst for Læsø. Det er derfor styrelsens vurdering, at tilladelsen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på fisk og fiskeri.

Fugle

Miljøstyrelsen bemærker, at der er beliggende et fuglebeskyttelsesområde ca. 1,1 km fra indvindingsområdet, samt at der er udpeget to Important Bird Area (IBA),

⁴ Link til udkast til havplanen: <https://havplan.dk/da/page/info>

såvel nord og syd for Læsø. Ligeledes er reservatet Bovet-Knotten beliggende 2,6 km fra indvindingsområdet.

Miljøstyrelsen er enig med miljøvurdering i, at indvindingsaktiviteterne kan medføre visuelle forstyrrelser for fuglene i området. Styrelsen bemærker her til, at der stadig vil være mulighed for fiskeri og sejlads i området, hvorved der kun er tale om en begrænset merpåvirkning. Miljøvurdering påpeger at rødstrubet lom, sortstrubet lom og sortand kan forekomme i indvindingsområdet og at disse anses som de mest følsomme fugle, som potentielt kan blive bortskræmt af indvindingsaktiviteterne. Styrelsen vurderer dog, at denne forstyrrelse som følge af den konkrete indvinding vil være begrænset og kan antages kun at medføre en midlertidig og lokal forstyrrelse samt at forstyrrelsen vil være begrænset i arealmæssig omfang. Styrelsen er enig i miljøvurderingens forventning om at eventuelle bortskræmte fuglene vil returnere til området.

Indvindingen medføre ligeledes sedimentspild samt fjernelse af eventuelle fødeemner. Miljøstyrelsen har i sin vurdering lagt vægt på, at fjernelse af bunddyr kun sker lokalt i indvindingsområdet, og at påvirkningen af sedimentspildet uden for påvirkningszonen er ubetydelig. Derudover lægger styrelsen vægt på, at indvindingen er kortvarig.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at påvirkningerne på fugle er lokale og forholdsvis kortvarige, samt at arealet der påvirkes udgør en mindre del af det område fuglene potentielt kan opholde sig i. Det er styrelsens vurdering af denne påvirkning kan accepteres.

Marine pattedyr

Miljøstyrelsen vurderer, at indvindingsområdet udgør et lille areal ud af det samlede havareal i pågældende farvand, hvor marsvin og sæler forekommer. Samtidig vurderer Miljøstyrelsen, at marsvin potentielt set vil kunne blive påvirket negativt af støj fra indvindingsaktiviteterne. Miljøstyrelsen bemærker at marsvin normalt holder 200-300 meter afstand til fartøjer, og det er derfor Miljøstyrelsens vurdering, at marsvin ikke vil være i risiko for permanente eller midlertidige høreskader. Samme vurdering gør sig gældende for spættet sæl og gråsæl. Miljøstyrelsen bemærker derudover, at sæler ikke har den sammen følsomhed overfor lyd som marsvin.

Miljøstyrelsen er derfor enig med miljøvurderingen i, at støjpåvirkningen formodes at være lokal, kortvarig og af lav intensitet, samt at støjpåvirkningen på marine pattedyr uden for påvirkningszonen vurderes at være ubetydelig.

Miljøstyrelsen bemærker, at indvindingen medfører fjernelse af potentielle fødeemner for sæler og marsvin ved fjernelse af bundfauna samt ved at bortskræmme fisk. Derudover bemærker Miljøstyrelsen, at indvindingen medfører forhøjet sedimentkoncentrationer i vandsøjlen, som potentielt kan påvirke marsvin og sælers fødesøgning. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at denne påvirkning kan accepteres, da påvirkningen kun sker lokalt i indvindingsområdet samt delvist i påvirkningszonen, mens området uden for påvirkningszonen ikke påvirkes af fjernelse og bortskræmning af fødeemner eller af forhøjet sedimentkoncentration. Derudover anser Miljøstyrelsen påvirkningen som værende midlertidige og reversible. Miljøstyrelsen bemærker derudover, at såvel

sæler som marsvin kan søge føde i nærliggende områder mens indvindingen pågår.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Miljøstyrelsen bemærker hertil, at der har været en ændring til habitatbekendtgørelsen i høring, i perioden 26. marts 2021 til 20. juni 2021, med forslag til udpegnings af seks nye fuglebeskyttelsesområder⁵.

Der udpeges et nyt fuglebeskyttelsesområde F127, som udvider og samler tre eksisterende fuglebeskyttelsesområder (F10, F32 og F112) således, at der etableres et stort sammenhængende marint fuglebeskyttelsesområde mellem Læsø, Anholt, Fornæs og de kystnære dele af Ålborg Bugt. Forslaget resulterer desuden i, at de eksisterende Natura 2000-områder nr. 9 "Strandenge på Læsø og havet syd herfor", nr. 46 "Anholt og havet nord for", nr. 190 "Kims Top og den Kinesiske Mur" og nr. 245 "Ålborg Bugt, østlige del" nedlægges og erstattes af et nyt samlet Natura 2000-område nr. 263 "Nordvestlige Kattegat".

Miljøstyrelsen har i nærværende tilladelse taget udgangspunkt i de nye udpegede naturbeskyttelsesområder.

Udpegningsgrundlaget for det nye fuglebeskyttelsesområde F127 er bestående af udpegningsgrundlaget for de tidligere fuglebeskyttelsesområder (F10, F32, F112) og derudover er rødstrubet lom tilføjet til udpegningsgrundlaget.

Miljøstyrelsen har i nærværende tilladelse taget udgangspunkt i, at følgende fugle er på udpegningsgrundlaget for F127: Edderfugl (T), Fløjsand (T), Klyde, Almindelig ryle (Y+T), Lille kobbersneppe (T), Splitterne (Y), Mosehornugle (Y), Sortand (T), Trane (Y), Tinksmed (Y), Dværgterne (Y), Havterne (Y), Rødrygget tornskade (Y), Lysbuget knortegås (T), Mørkbuget knortegås (T) og Rødstrubet lom (T). Ansøger har i miljøvurderingens afsnit om Natura 2000-vurdering forholdt sig til de marint tilknyttede fuglearter, med undtagelse af lysbuget knortegås og rødstubet lom. Rødstubet lom har behandlet under afsnittet om fugle og dette anser styrelsen som værende tilstrækkeligt. Lysbuget knortegås opholder sig hovedsagligt omkring limfjordsområdet⁶, og det er derfor styrelsens vurdering, at indvindingsaktiviteterne ikke vil have en væsentlig påvirkning på bestanden af lysbuget knortegås.

Det er styrelsens vurdering, at fugle på land, herunder ynglende fugle der forekommer på udpegningsgrundlaget, ikke vil blive væsentligt påvirket af indvindingsaktiviteterne, grundet afstanden som er hhv. ca. 2 km til Læsø og ca. 66 km til Anholt.

Miljøstyrelsen er enig i, at indvindingsaktiviteterne potentielt kan medføre visuelle forstyrrelser for de marint tilknyttede fugle på udpegningsgrundlaget. Det er dog styrelsens vurdering, at den visuelle forstyrrelse er lokal og midlertidig (se afsnit om fugle), og grundet afstanden til fuglebeskyttelsesområdet er det styrelsens vurdering, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning på fuglene på

⁵ Link til høringsportal: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64971>

⁶ Natura 2000 basis-analyse for 2022-2027 for Natura 2000-område nr. 245 Ålborg Bugt, Østlige del: <https://mst.dk/media/195770/n245-basisanalyse-2022-27-aalborg-bugt-oest.pdf>

udpegningsgrundlaget. Derudover er det ligeledes styrelsens vurdering, at den fysiske forstyrrelse af havbunden ikke vil have en væsentlig påvirkning grundet afstanden til området.

Natura 2000-område nr. 263 og nr. 192 er beliggende hhv. 1,2 km og 1,1 km fra indvindingsområdet. Miljøstyrelsen bemærker, at dele af Natura 2000-område nr. 263 ligeledes er udlagt til skaldyrvande. Afstanden mellem indvindingsområdet og arealet udpeget som skaldyrvande er 1,1 km. Nærmest beliggende habitatnatur er rev, som er på udpegningsgrundlaget for både Natura 2000-område nr. 192 og nr. 263, og er beliggende hhv. 1,2 og 1,3 km fra indvindingsområdet. De øvrige habitatnaturtyper er beliggende med en større afstand til indvindingsområdet. Sedimentspredningen forventes at forekomme få hundrede meter fra indvindingsfartøjet, og det er derfor Miljøstyrelsens vurdering, at indvindingsaktiviteterne ikke vil have en væsentlig påvirkning på de marine naturtyper i Natura 2000-område nr. 192 og nr. 263, herunder også arealet udpeget som skaldyrvande.

Miljøvurderingen har behandlet påvirkningen på spættet sæl og gråsæl. Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 263 (tidligere natura 2000-område nr. 9) sidenhen er blevet opdateret, således marsvin også fremgår af udpegningsgrundlaget. Miljøvurdering har behandlet påvirkningen på marsvin under bilag IV-arter og havpattedyr, hvilket Miljøstyrelsen vurderer som tilstrækkeligt. Miljøstyrelsens vurdering af sæler og marsvin fremgår af afsnittet om marine pattedyr og bilag IV-arter.

På baggrund af ovenstående er det Miljøstyrelsens vurdering, at indvindingsaktiviteterne ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på bevaringsstatus for arter og naturtyper der forekommer på udpegningsgrundlagene for Natura 2000-områder nr. 263 og nr. 192. Det er ligeledes Miljøstyrelsens vurdering, at reservatet Boven-Knotten og det fredede område "Danzigmand" ikke vil blive væsentligt påvirket grundet afstanden til indvindingsområde 574-FA Øst for Læsø.

Bilag VI-arter

Miljøvurderingen beskriver marsvin som den eneste bilag IV-art, der forekommer regelmæssigt i nærheden af indvindingsområdet. Påvirkninger af marsvin er beskrevet i afsnit om marine pattedyr. Det er styrelsens vurdering, at indvindingsaktiviteterne ikke vil kunne medføre midlertidig eller permanent høreskade hos marsvin, som følge af undervandsstøj. Eventuelt adfærdsmæssig respons hos individer er vurderet som en kortvarig påvirkning, og påvirkningen af marsvin vurderes derfor at være ubetydelig og vurderes ikke at medføre en påvirkning af den økologiske funktionalitet eller bestand af arten.

Marine planforhold

Vandrammedirektivet:

Indvindingsområde 574-FA Øst for Læsø er beliggende inden for 12-sømil grænsen, og er derfor omfattet af krav om målopfyldelse for god kemisk tilstand jf. vandplanerne.

Miljøstyrelsen vurderer, at råstofindvindingen kan foregå uden at påvirke målopfyldelse af god kemisk tilstand inden for 12-sømilegrænsen, da indvindingen

finder sted i sand, hvor der som regel er et forholdsvis lavt indhold af organisk materiale. Miljøstyrelsen bemærker dog, at dele af indvindingsområdet er beliggende på dybder, hvor der kan være en øget lystilførelse, men at et eventuelt forhøjet indhold vil være begrænset, og dermed vurderes en potentiel frigivelse af interne næringspuljer fra sedimentspildet at være begrænset.

Havstrategidirektivet:

Det vurderes i miljøvurderingen, at råstofindvindingen potentielt påvirker havstrategidirektivets deskriptorer Biodiversitet (D1) og Havbundens integritet (D6). Miljøstyrelsen er enig heri. Dog bemærker styrelsen, at Støj (D11) også potentielt kan påvirkes. Miljøvurderingen forholder sig til Støj (D11) i forbindelse med Bilag IV-arter og marine pattedyr, og konkluderer, at påvirkningen herfra vil være lokal og af begrænset varighed. Det er heraf Miljøstyrelsens vurdering, at Støj (D11) ikke påvirkes væsentligt. Miljøstyrelsen vurderer, at påvirkningen på Biodiversitet (D1) ved råstofindvinding i 574-FA Øst for Læsø vil være midlertidig og lokal, og med mulighed for genetablering på relativ kort tid efter endt indvinding. Ligeledes er det Miljøstyrelsens vurdering, at Havbundens integritet (D6) påvirkes negativt lokalt, hvor indvindingen foregår. Styrelsen vurderer derfor, at havbundens integritet ikke vil forblive intakt efter indvinding i området, da indvindingen forårsager fysiske forstyrrelser og et tab af havbund, når råstofferne (substratet) fjernes, samt en forstyrrelse i påvirkningszonen fra aflejring af suspenderet sediment. Styrelsen lægger i sin vurdering vægt på, at påvirkningen på havbundens integritet er begrænset lokalt og ikke foregår uden for indvindingsområdet og påvirkningszonen.

Det er på baggrund af ovenstående Miljøstyrelsens vurdering, at der kan gives tilladelse til råstofindvinding i 574-FA Øst for Læsø uden at de tre deskriptorer (D1, D6, D11) i havstrategidirektivet påvirkes væsentligt, hverken hver for sig eller kumulativt.

Miljøstyrelsen vurderer derudover, at miljøvurderingen har forholdt sig til de deskriptorer som råstofindvinding vurderes at påvirke i størst grad. Indirekte behandles øvrige relevante deskriptorer som følgende: D3, Erhvervsmæssigt udnyttede fiskebestande er behandlet under afsnittet om fiskeri. D4, Havets fødenet, under flora og fauna, samt behandling af fødegrundlag for fisk, fugle og pattedyr. D7, Hydrografiske ændringer er behandlet under afsnittet om bathymetri, dybde og substratændringer. Miljøstyrelsen vurderer ikke, at råstofindvinding påvirker D2, Ikke hjemhørende arter. Angående Eutrofiering (D5), Koncentration af forurenende stoffer i havet (D8) og Koncentration af forurenende stoffer i fisk og skaldyr til konsum (D9) er det styrelsens vurdering, at disse ikke bliver påvirket, da råstofindvindingen foregår i rent sediment og ikke udleder forurenende stoffer eller væsentligt mængder næringsstoffer til miljøet. Ligeledes bidrager indvindingen ikke til en øget eutrofiering grundet der indvindes i rent sandt som ikke ved medføre en væsentlig næringsstoffrigivelse. Ligeledes bidrager indvindingen ikke med Marint affald (D10).

Miljøstyrelsen bemærker, at afstanden til nærmeste havstrategiområde er 6,5 km. Det er styrelsens vurdering at havstrategiområderne ikke bliver væsentligt påvirket grundet afstanden til 574-FA Øst for Læsø, da sedimentspildet uden for påvirkningszonen er ubetydelig.

Rekreative interesser

Det vurderes i miljøvurderingen at påvirkningen på de rekreative interesser, herunder blandt andet lystbådehavn, lysfiskeri, badning og støj er ubetydelig. Styrelsen bemærker, at der ikke er kommet hørings svar ind der argumenterer for andet. Styrelsen vurderer at råstofindvinding i området ikke vil påvirke rekreative interesser væsentligt.

Marinarkæologi

Miljøstyrelsen har hørt Slots- og Kulturstyrelsen, samt de museer med marinarkæologisk ansvar i området ved Læsø. I den forbindelse har Slots- og Kulturstyrelsen den 9. april 2021 truffet afgørelse, om at der skal udføres nye geofysiske undersøgelser, for at kortlægge hvorvidt der er brug for yderligere marinarkæologiske forundersøgelser. Data er herefter indsamlet efter der er truffet afgørelse herom. På baggrund af de nye geofysiske undersøgelser har Slots- og Kulturstyrelsen den 10. august 2021 truffet afgørelse om frigivelse af området og har ikke ønsket at stille vilkår om yderligere marinarkæologiske forundersøgelser.

I den tidligere auktionstilladelse fra 2013, var der en sikkerhedszone omkring punktet (Ø. længde: 11°15,35'; N. Bredde: 57°21,16'). Miljøstyrelsen har den 18. august 2021 fået bekræftet af Slots- og Kulturstyrelsen, at denne sikkerhedszone ikke ønskes bibeholdt, da registreringen ikke kunne genfindes i gennemgang af de ny indsamlede data, og dermed anses registreringen som værende en ukendt optegnelse.

Miljøstyrelsen lægger sig op ad Slots- og Kulturstyrelsens afgørelse, og det er dermed ikke styrelsens forventning, at indvindingen vil påvirke marinarkæologi. Miljøstyrelsen gør dog opmærksom på, at hvis der under arbejdet påtræffes spor af fortidsminder eller vrage skal dette straks anmeldes til Slots- og Kulturstyrelsen i henhold til museumslovens § 29 h.

Ammunition

Miljøstyrelsen bemærker, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelsen ikke havde nogen specifikke bemærkninger til området i det modtagne hørings svar. Miljøstyrelsen vurderer derfor, at indvindingen kan gennemføres i området uden øvrige foranstaltninger vedrørende ammunition.

Miljøstyrelsen skal dog gøre opmærksom på Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelsens hørings svar: Såfremt der i forbindelse med arbejdet på eller i havbunden konstateres rester af ammunition eller genstande, der kan være farlige (UXO), skal arbejdet straks indstilles og der tages kontakt til Forsvarets Operationscenter, jf. BEK 1351 af 29. november 2013 § 14 om sejlads sikkerhed ved entreprenørarbejde og andre aktiviteter mv. i danske farvande.

Skibs- og luftfart

Miljøstyrelsen bemærker, at alle fartøjer er udstyret med AIS, samt at ansøger forventer at indvindingsaktiviteterne vil medføre ca. 153 ekstra sejlads. Hertil bemærker styrelsen, at antal af ekstra sejlads er afhængig af størrelsen på indvindingsfartøjerne. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at disse ekstra sejlads ikke medføre en væsentligt merbelastning, i et allerede stærkt trafikeret område i Kattegat.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at da ansøger er opmærksom på sejladsforholdene jf. Søfartsstyrelsens høringsvar og Rohde Nielsen A/S' partshøringsvar, vil der ikke være væsentlige påvirkninger på sejladsforhold i området. Miljøstyrelsen skal dog for god ordens skyld henviser til, at tilladelsesindehaver efterlever fremsendte vurderingsskema om arbejder til søs og bekendtgørelse 1351 af 29. november 2013 i relevant omfang.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at luftfarten ikke påvirkes af indvindingsaktiviteterne, grundet afstanden (14 km) til nærmeste lufthavn, samt at styrelsen ikke har en forventning om at flyene vil flyve så lavt så indvindingsaktiviteterne vil påvirke flytrafikken.

Infrastruktur anlæg

Energistyrelsen gør i deres høringsvar opmærksom på, at der kan ligge kabler eller være planer om fremtidige kabler i området.

I partshøringsvaret angiver Rohde Nielsen A/S, at de er fuldt opmærksom på dette forhold. På baggrund af dette er det Miljøstyrelsens vurdering, at der ikke vil være væsentligt påvirkninger på infrastruktur anlæg i eller uden for indvindingsområdet.

Kumulative effekter

Miljøstyrelsen bemærker, at det fremgår af VVM-screeningen, at påvirkningszonen og en mindre del af ansøgningsområdet overlapper med klappads (K_163_03). Miljøstyrelsen har i sin vurdering lagt vægt på, at klappaktiviteterne kun sker over en periode på få dage og eventuelle kumulative effekter af sedimentspild eller øget skibstrafik derfor er kortvarige og lokale. Desuden klappes en relativt beskedne mængde (25.000 m³) og Miljøstyrelsen vurderer deraf, at kun en mindre mængde materiale potentielt vil kunne spredes ind i tilladelsesområdet, såfremt der klappes i klappområdets østlige spids. Miljøstyrelsen vurderer, at det forhold ikke er til hinder for råstofindvinding i området.

Miljøstyrelsen bemærker derudover, at der er over 25 km til nærmeste indvindingsområde, og derfor er styrelsen enig med miljøvurderingen i, at der ikke forventes at opstå kumulative effekter på baggrund af dette.

Det er styrelsen samlede vurdering, at der ikke vil være væsentlige kumulative effekter af indvinding og kendte aktiviteter i området.

Miljøstyrelsens konklusion

Miljøstyrelsen har på denne baggrund, og ud fra en samlet afvejning jf. råstoflovens § 3, truffet afgørelse om tilladelse til indvinding af den ansøgte mængde i fælles område 574-FA Øst for Læsø.

Klagevejledning

Miljøstyrelsens afgørelse kan i henhold til råstoflovens § 26, stk. 2, påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet for så vidt angår vilkår til beskyttelse af kulturarv, natur og miljø.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, jf. råstoflovens § 26 b, stk. 8.

Afgørelsen kan påklages af adressaten for afgørelsen, offentlige myndigheder, en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, landsdækkende og lokale foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser, DI, Danmarks Rederiforening, Danske Råstoffer, Danmarks Fiskeriforening og enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen, jf. råstoflovens § 26 a, stk. 1 og 2.

Miljøstyrelsens afgørelse om, at den ansøgte indvinding ikke er omfattet af krav om miljøvurdering, kan i henhold til § 49, stk. 1, i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet for så vidt angår retlige spørgsmål.

Ved rettidig klage kan Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemme, at afgørelsen ikke må udnyttes, jf. § 53 i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Afgørelsen kan påklages af enhver med retlig interesse i sagens udfald og landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer, jf. § 50, stk. 1, i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen af afgørelsen, jf. råstoflovens § 26 b, stk. 1. og § 51, stk. 1, i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). Klagefristen udløber således d. 14. oktober 2021. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klage skal ske via Klageportalen, som man finder et link til på forsiden af Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside <https://naevneneshus.dk>. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges på www.borger.dk eller www.virk.dk som normalt, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Hvis Miljøstyrelsen fastholder afgørelsen, sender Miljøstyrelsen klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når man klager, skal der betales et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016 niveau), jf. lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret

tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold. Vejledning om klageregler og gebyrordning kan findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside <https://naevneneshus.dk>.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal sag anlægges inden 6 måneder fra meddelelsen af afgørelsen, jf. råstoflovens § 43.

Underretning

Myndigheder og organisationer på e-postlisten har modtaget en kopi af afgørelsen.

Afgørelsen er offentliggjort på Miljøstyrelsens hjemmeside under annonceringer.

Med venlig hilsen

Trine Kvist Vogensen
Biolog

Bilag 1

Screeningsnotat med begrundelse for screeningsafgørelse vedrørende VVM-screening for ansøgning om indvinding af råstoffer i område 574-FA Øst for Læsø

Baggrund for screeningsafgørelsen

Miljøstyrelsen har i forbindelse med ansøgning fra Rohde Nielsen A/S, om tilladelse til råstofindvinding i det tidligere auktionsområde 574-FA Øst for Læsø, modtaget en VVM-screening fra ansøger. Ansøgers pligt til at indsende en VVM-screening fremgår af råstofbekendtgørelsens § 8, stk. 3, nr. 10, 2. pkt. VVM-screeningen er modtaget d. 21. september 2020, efter at styrelsen havde modtaget øvrige ansøgningsdokumenter, herunder miljøvurdering jf. råstofbekendtgørelsens § 8, stk. 3, nr. 10, 1. pkt. Til grund for screeningsafgørelsen, ligger derfor dels ansøgers VVM-screening og dels ansøgers miljøvurdering, som rummer flere detaljerede miljøvurderinger. Miljøstyrelsen bemærker i den forbindelse, at VVM-screening udgør en komprimeret udgave af miljøvurderingen, og indeholder ikke nye oplysninger eller vurderingstemaer.

Den modtagne VVM-screening er udført på baggrund af kriterierne, der fremgår af bilag 6 i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). Miljøvurderingen er foretaget på en total indvindingsmængde på 1 mio. m³. Det fremgår endvidere af miljøvurderingen, at vurderingerne er foretaget på et indvindings-scenarie, hvor tilladelsesmængden indvindes på kortest muligt tid, og derfor søges der om indvindingstilladelse uden en årlig mængde begrænsning. Yderligere detaljer fremgår af tilladelsens afsnit om sagens grundlag, samt af det offentliggjorte ansøgningsmateriale.

VVM-screeningen er udført af Rambøll som konsulent for Rohde Nielsen A/S og dateret 30. oktober 2018 og modtaget i styrelsen den 21. september 2020. Ansøgningen, som ligger til grund for screeningen, er modtaget i Miljøstyrelsen den 9. februar 2018 og opdateret efter Miljøstyrelsens anvisninger den 5. november 2020.

Det vurderes i ansøgers VVM-screening at råstofindvinding i indvindingsområde 574-FA Øst for Læsø ikke må antages at få væsentlig indvirkning på miljøet, og at der ikke skal gennemføres yderligere VVM-procedure.

Lovgrundlag for screeningsafgørelse

Miljøstyrelsen skal træffe afgørelse om hvorvidt den ansøgte indvinding er omfattet af krav om miljøvurdering i henhold til § 21 i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), jf. § 11, stk. 2 i bekendtgørelse om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen.

Ansøgningen er ikke omfattet af obligatorisk VVM-pligt, jf. § 15, stk. 1, nr. 1, og bilag 1, punkt 26-28, i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), da ansøgningen ikke omfatter råstofindvinding i

internationale naturbeskyttelsesområder eller områder, hvor der ikke tidligere er tilladt råstofindvinding på basis af konkrete feltundersøgelser af miljøet. Ansøgningen er derfor omfattet af lovens § 15, stk. 1, nr. 3, jf. bilag 2, punkt 2, litra c, som omfatter al anden råstofindvinding på havet.

Tabel 1: Vurdering af mulighed for væsentlig miljøpåvirkning

Vurderes projektet at kunne medføre væsentlige påvirkninger på miljøet med hensyn til følgende kriterier?	Ja	Nej	Miljøstyrelsens bemærkninger
1. Projektets karakteristika			
Dimensioner og udformning		x	Indvindingsområdet har et areal på 16,04 km² og en påvirkningszone på 500 m uden om indvindingsområdet. Ansøger vil indvinde fyldsand. Indvindingen skal udelukkende ske med slæbesugning. Der søges om at indvinde en samlet mængde på 1 mio. m³ over en 10-årig periode. Indvindingen kan forventeligt foregå døgnet rundt og ansøger kan indvinde omkring 6.500 m³ i døgnet, svarende til, at der indvindes én gang i døgnet. Totalmængden på 1 mio. m³ vil kunne indvindes på omkring 5-6 måneder med denne frekvens. Miljøstyrelsen bemærker, at området søges udlagt som fællesområde, hvorfor ovenstående indvindingsinteresser og frekvens ikke nødvendigvis afspejler den indvindingsaktivitet der vil være, hvis flere indvindingsvirksomheder søger om tilladelse til området. Miljøstyrelsen ser dog ikke at en mindre ændring i indvindingsaktiviteten vil påvirke den overordnede indvirkning på miljøet.
Kumulation med andre projekter		x	Ved samtidig klapning i område Østerby, Læsø K_163_03 der overlapper med 574-FA Øst for Læsø kan der kortvarigt opstå en kumulativ effekt af sedimentpild og suspenderet sediment i vandsøjlen fra aktiviteterne. Det er dog Miljøstyrelsens vurdering at forøgede koncentrationer af suspenderet sediment i vandsøjlen i det tilfælde være begrænsede og kortvarigt og ikke have væsentlige miljøpåvirkninger. På klappladsen er der tilladelse til at klappe 25.000 m³ frem til 2022. Nærmeste råstofindvindingsområde er beliggende 25 km fra 574-FA Øst for Læsø, og det er derfor styrelsens vurdering, at der ikke vil opstå kumulative effekter på baggrund af den store afstand.

Brug af naturressourcer		x	Brugen af naturressourcer (1 mio. m ³ sand og grus fra havet) vurderes af Miljøstyrelsen at være nødvendig for ansøgers formål om en beredskabsmængde.
Affaldsproduktion		x	Der er ingen affaldsproduktion forbundet med råstofindvinding
Forurening og gener		x	Der frigøres eller produceres ikke forurenende stoffer ved indvindingen. Emissioner fra fartøjernes motorer vil være uden særlig betydning på grund af indvindingens begrænsede omfang, og i forhold til anden skibstrafik. Indvindingsaktiviteten kan være til midlertidig gene for fiskerierhvervet i området, men dette forventes at være midlertidigt og reversibelt og ikke en væsentlig indvirkning.
Risiko for større ulykker		x	Ansøger er opmærksom på øvrig skibssejlads i området, indvindingsfartøjet har AIS og ansøger indmelder deres arbejde til Søfartsstyrelsen. Ansøger er bekendt med reglerne vedr. sikkerhed til søs. Der vurderes ikke at være risiko for ulykker i forbindelse med aktiviteten.
Risiko for menneskers sundhed		x	Der vurderes ikke at være risiko for menneskers sundhed.
2. Projektets placering og den miljømæssige sårbarhed i de geografiske områder der kan blive berørt			
Eksisterende arealanvendelse		x	Nordvest for ansøgningsområdet 574-FA Øst for Læsø ligger en klapplads med et mindre overlap med indvindingsområdet og dets påvirkningszone. Fiskerierhverv forekommer i området omkring Læsø. Der kan ske en midlertidig begrænsning af fiskeriet lokalt i indvindingsområdet mens indvindingsfartøjet indvinder. Områderne øst for Læsø er angivet som vigtigt gydeområde for rødspætte. Indvindingsområder er beliggende i Kattegat, som er et meget trafikeret farvand.
Naturressourcernes rigdom, forekomst, kvalitet og regenereringskapacitet i området		x	Forud for indvindingsansøgningen er der foretaget en geologisk kortlægning af området. Resultaterne og vurderingerne herfra viste, at der er råstoffer tilgængelige i de mængder og kvaliteter, som ansøger har behov for. Det vurderes at der over tid er mulighed for udjævning af de indvindingspåvirkede sugespor med sand fra omkringliggende arealer. Ligeledes har kortlægningen og miljøundersøgelserne

			vurderet, at der ved indvinding af 1 mio. m ³ stadig er en væsentlig mængde tilbage af ressourcen.
<i>Miljøets bæreevne med særlig opmærksomhed på følgende områder:</i>			
Vådområder		x	Råstofindvindingen på havet får ikke betydning for vådområder
Kystområder		x	Råstofindvindingen foregår på over 6 m vanddybde, og det vurderes ikke at kunne få betydning på kysten.
Bjerg- og skovområder		x	Ikke relevant for råstofindvinding på havet
Naturresevater og -parker		x	Råstofindvinding påvirker ikke miljøets bæreevne i naturresevater og naturparker.
Særligt beskyttede områder		x	Natura 2000-område nr. 9 "Strandenge på Læsø og havet syd herfor" er beliggende ca. 1,2 km fra 574-FA Øst for Læsø. Dele af Natura 2000-område nr. 9 er også udlagt til skaldyrvande. Miljøstyrelsen bemærker at der har været en ændring til habitatbekendtgørelsen i høring i perioden 26. marts 2021 til 20. juni 2021 med forslag til udpegning af seks nye fuglebeskyttelsesområder⁷, som bevirker at Natura 2000-område nr. 9 slås sammen med andre Natura 2000-områder og bliver til Natura 2000-område nr. 263 "Nordvestlige Kattegat". Natura 2000-område nr. 192 "Læsø Trindel og Tønneberg Banke" er beliggende 1,3 km fra 574-FA Øst for Læsø. Reservatet Boven-Knotten ligger 2,6 km fra 574-FA Øst for Læsø. Det fredede område "Danzigmand" som omfatter fredning af strand-, klit- og hedeareal. Danzigmand er beliggende ca. 2 km fra 574-FA Øst for Læsø. IBA områderne "Læsø Syd" og Skagerrak – Sydvestlige Norske Rende" er beliggende hhv. 2 km og 500 m fra 574-FA Øst for Læsø. Det vurderes at grundet afstanden til de beskyttede områder, ikke at være væsentligt miljøpåvirkninger som følge af sedimentspild og visuel forstyrrelse af fugle.

⁷ Link til høringsportal: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64971>

Områder omfattet af miljøkvalitetsmål		x	Indvindingsområdet ligger inden for 12-sømilegrænsen, hvor miljømålet om god kemisk tilstand gælder. Næringsstoffrigivelse er begrænset og der tilføjes ikke miljøfremmede stoffer i forbindelse med indvindingsaktiviteten. Det vurderes derfor at der ikke vil være væsentlige indvirkninger på den kemiske tilstand.
Tætbefolkede områder		x	Ikke relevant. Det nærmeste beboelse er beliggende 3,2 km fra 574-FA Øst for Læsø.
Områder af historisk, kulturel eller arkæologisk betydning-		x	Slots- og Kulturstyrelsen har den 10. august 2021 truffet afgørelse om frigivelse af arealet. Derudover er ansøge gjort bekendt med museumslovens § 29. Der vurderes ikke at være risiko for at påvirke marinarkæologiske interesser herudover.
3. Arten af og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet			
<i>Forventede væsentlige virkninger på miljøet i relation til punkt 1 og 2</i>	<i>Miljøstyrelsens bemærkninger</i>		
Indvirkningens størrelsesorden og rumlige udstrækning	Den direkte miljøpåvirkning består af en afgravning af råstofressourcen (op til 1 mio. m³) i det ansøgte indvindingsområde med et maksimalt berørt areal på 16,04 km² såfremt der indvindes jævnt i indvindingsområdet. Miljøstyrelsen bemærker dog at der er placeret kabler med tilhørende sikkerhedszonen, som friholdes for indvinding. Sedimentspredning herunder suspenderet sediment og sedimentaflejringer påvirker indvindingsområdets arealer, samt maksimalt en 500 m påvirkningszone. Ansøgers miljøkonsulent har vurderet, at der hovedsageligt sker sedimentspredning og -aflejringer på bunden indenfor 200 m fra indvindingsfartøjet. Miljøstyrelsen er enig med konsulentens vurdering af, at effekter af sedimentspredning derfor ikke vil påvirke de øvrige omgivelser uden for indvindingsområdet og dets 500 m påvirkningszone.		
Indvirkningens art	Den direkte miljøpåvirkning beskrives i VVM-screeningen til dels at bestå af en afgravning af råstofressourcen, samt et dertil knyttet habitattab. Afgravning af overfladesedimentet sker lokalt hvor sugefoden har arbejdet og kun inden for selve indvindingsområdet. Indvindingen forventes gennemsnitlig at øge vanddybden med maksimalt 25 cm, indenfor indvindingsområdet, men ændrer ikke væsentligt på overfladesedimentets sammensætning. Der forventes ikke væsentlige miljøpåvirkninger det begrænsede indvindingsareal (16,04 km²) og -mængde taget i betragtning.		

	Afgravningen af sand vil endvidere fjerne bundfauna og flora, som ikke kan fjerne sig fra sugefoden. Dette kan påvirke fourageringsmulighederne for fisk, fugle og havpattedyr lokalt i området. Det vurderes dog at være ubetydeligt for fugle, fisk og havpattedyr, der kan søge føde i øvrige områder mens indvindingen foregår Påvirkningen vurderes reversibel inden for relativt få år, da substratsammensætningen efter endt indvinding vurderes at være sammenlignelig med sammensætningen inden projektet, hvilket muliggør genkolonisering af bundsamfundet. Derudover består miljøpåvirkningen af sedimentspredning der medfører suspenderet sediment i vandsøjlen og sedimentaflejringer, der kan påvirke det benthiske miljø. Indvinding kan potentielt også medføre en visuel forstyrrelse over vand, samt støj under og over vand.
Indvirkningens grænseoverskridende karakter	Der vurderes ikke at være grænseoverskridende indvirkninger.
Indvirkningens intensitet	Se tidligere beskrivelse af forventede indvindingsaktivitet.
Indvirkningens synlighed	Indvindingsfartøjet kan ses fra Læsø. Havbunden vil efter indvindingsaktiviteterne bestå af en mosaik af sugespor og uberørte områder i havbunden. Sugespore vil dog udjævnes med tiden.
Indvirkningens forventede indtræden, varighed, hyppighed og reversibilitet	Se tidligere beskrivelse af forventede indvindingsaktivitet.
Indvirkningens kumulative effekter med øvrige projekter	Se tidligere beskrivelse af øvrige projekter i området.
Mulighed for at begrænse indvirkningerne	Indvirkningen må kun foregå indenfor indvindingsområdets afgrænsning, således begrænses udbredelsen af indvirkningerne. Der indvindes med slæbesugning, således at der undgås dybde sugehuller, hvor udjævning af havbunden samt genkolonisering af bundsamfundet vil tage væsentlig længere tid.

Øvrige bemærkninger

Visuel forstyrrelse på fugle

Visuel forstyrrelse kan forekomme og påvirke fugle. Fuglearterne rødstrubet lom, sortstrubet lom og sortand anses for at være de mest følsomme i forhold til forstyrrelse fra indvindingsfartøjer. Der er beliggende to "Important Bird Area" (IBA), hhv. "Læsø Syd" beliggende ca. 2 km fra indvindingsområdet og "Skagerrak – Sydvestlige Norske Rende" beliggende 500 m fra indvindingsområdet. I indvindingsområdet vurderes intensiteten af den visuelle forstyrrelse at være stor,

og havfugle som lommer og dykænder vil skræmmes væk fra området nær indvindingsfartøjet. Påvirkningen vurderes dog at være kortvarig og indvindingsområdets størrelse taget i betragtning vil indvindingsfartøjet kun forstyrre en lille del af fuglenes samlede rasteområde. Det vurderes ikke at være en påvirkning på IBA område "Læsø Syd", grundet afstanden og påvirkningen på IBA område Skagerrak – Sydvestlig Rende vurderes som værende ubetydelig.

Miljøstyrelsen vurderer på baggrund af VVM-screeningen, at påvirkningen fra støj og visuel forstyrrelse på fugle i området kun vil forekomme imens indvindingsaktiviteten foregår og ikke vil have en væsentlig negativ effekt herudover.

Undervandsstøj

Lydenrgien i forbindelse med indvindingsaktiviteter, er under grænseværdien for midlertidig og permanent høreskade 100 m fra indvindingsfartøjet for både sæler og marsvin.

Indvindingsaktiviteterne vurderes derfor kun at kunne bortskræmme sæler og marsvin i umiddelbar nærhed af skibet og ikke forårsage permanente eller midlertidige høreskader.

Støjpåvirkningen vurderes at være lokal og kortvarig og af lav intensitet, samt ubetydelig udenfor påvirkningszonen. Miljøstyrelsen vurderer, at støjpåvirkningens begrænsede intensitet, varighed og udbredelse kan accepteres, da der ikke vurderes at være væsentlige påvirkninger af støjfølsomme marine arter.

Genetableringspotentialer

Miljøstyrelsen bemærker, at råstofindvinding typisk ikke foregår jævnt fordelt i hele indvindingsområdet, derfor vil dybdeændringerne variere inden for området, ligesom der vil være områder der ikke vil blive direkte berørt af indvindingsaktiviteten. Miljøstyrelsen vurderer, at dette trods påvirkninger på bundsamfundet, giver gode muligheder for genetablering af flora og fauna i området. Det forventes at de omkringliggende områder, samt de områder inden for indvindingsområdet, der ikke bliver direkte berørt af indvindingsaktiviteten, vil kunne bidrage med kolonister til bundsamfundets genetablering i indvindingsområdet.

Miljøstyrelsens samlede konklusion

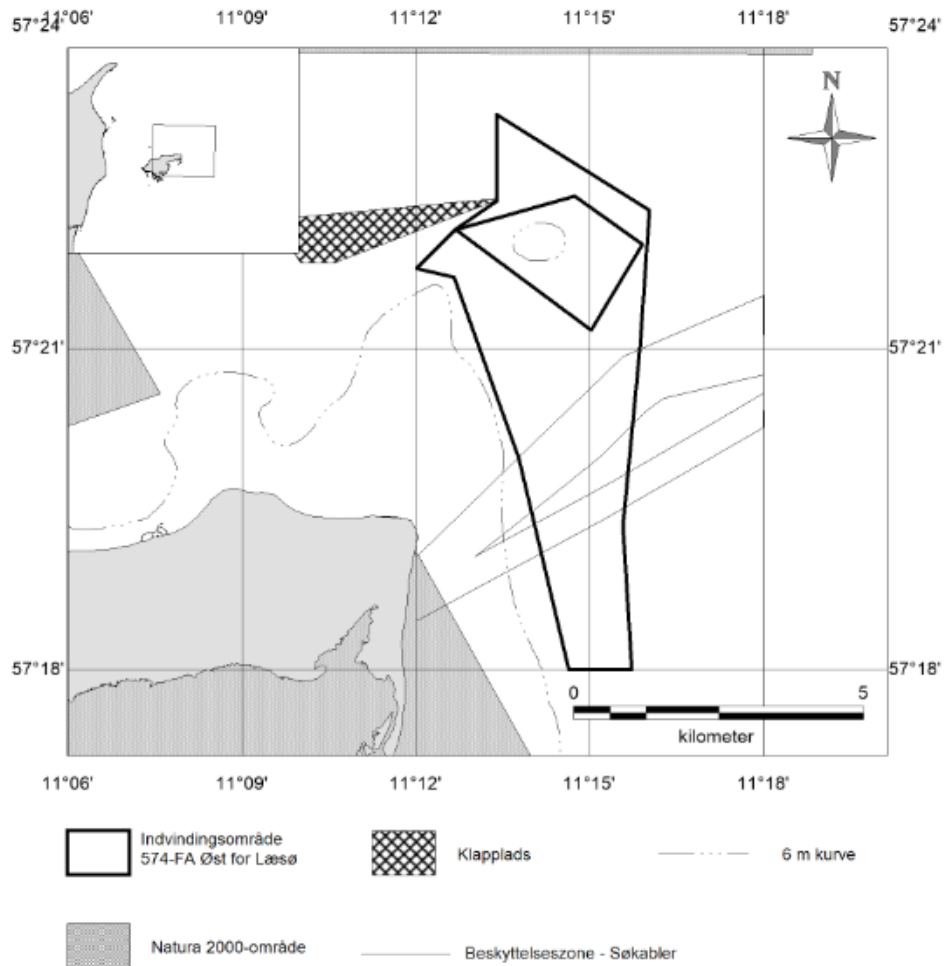
Miljøstyrelsen vurderer (jf. afsnit i tilladelsens afgørelse), at der ikke er VVM-pligt for råstofindvinding i ansøgte indvindingsområde 574-FA Øst for Læsø.

Miljøstyrelsen vurderer, at den direkte påvirkning fra indvindingsaktiviteten vil begrænse sig lokalt til indvindingsområdet. Der må kun indvindes indenfor det udlagte fællesområde. Miljøstyrelsen forventer ingen direkte påvirkninger uden for indvindingsområdet, samt kun begrænsede indvirkninger fra sedimentspil i påvirkningszonen og ingen væsentlige påvirkninger fra indvindingsaktiviteterne på miljøets bæreevne i området uden for påvirkningszonen.

Miljøstyrelsen har på det foreliggende grundlag konkluderet, at den ansøgte indvinding ikke vil medføre væsentlige miljøpåvirkninger, og at der derfor ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensvurdering (VVM) af projektet.

Bilag 2 - Kortbilag

Indvindingsområde 574-FA Øst for Læsø

Beliggende i Kattegat

Indvindingsområdet er begrænset af rette linjer mellem følgende punkter:

Geografiske koordinater (WGS84)

N. Bredde	Ø. Længde	N. Bredde	Ø. Længde
57° 22,11'	11° 12,69'	57° 19,97'	11° 13,76'
57° 22,37'	11° 13,40'	57° 21,67'	11° 12,65'
57° 23,18'	11° 13,39'	57° 21,74'	11° 12,01'
57° 22,29'	11° 16,02'	57° 22,10'	11° 12,68'
57° 21,02'	11° 15,86'	57° 21,17'	11° 15,02'
57° 19,34'	11° 15,57'	57° 21,97'	11° 15,90'
57° 18,00'	11° 15,72'	57° 22,42'	11° 14,73'
57° 18,00'	11° 14,63'		

Bilag 3 - Områdespecifikke vilkår

Indvindingsmængde	Årlige mængdebegrænsning	Andre vilkår
1.000.000 m ³	1.000.000 m ³	1. Indvinding i fællesområde 574-FA Øst for Læsø må kun ske med slæbesugning